

ΔΙΑΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Τεύχος 1 ■ Οκτώβριος - Δεκέμβριος 2008

ΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.
«Κοινωνικός Διάλογος &
Στρατηγική της Λισαβόνας:
Αποτελεσματικότερη
Δημόσια Διοίκηση,
Ανταγωνιστικότερη
Επιχείρηση, Περισσότερες
και Καλύτερες Θέσεις
Εργασίας»

Το πρωτόκολλο του Κυότο
και οι υποχρεώσεις
της Ελλάδας

ΓΝΩΜΕΣ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.
«Μέτρα και μέσα για μια
βιώσιμη και ανταγωνιστική
ενεργειακή πολιτική»

«Ακρίβεια - 2008»

«Εθνική Έκθεση
Στρατηγικής για την
Κοινωνική Προστασία
και την Κοινωνική Ένταξη
2008-2010»

«Προστασία των
δανειοληπτών και
άλλες διατάξεις»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

4 > ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

- > Ημερίδα της Ο.Κ.Ε.
«Κοινωνικός Διάλογος & Στρατηγική της Λισαβόνας: Αποτελεσματικότερη Δημόσια Διοίκηση, Ανταγωνιστικότερη Επιχείρηση, Περισσότερες και Καλύτερες Θέσεις Εργασίας»
- > Η Ομιλία του Προέδρου της Ο.Κ.Ε. στην Ημερίδα

- > Αποσπάσματα από τις τοποθετήσεις ομιλητών στην Ημερίδα της Ο.Κ.Ε.
- > «Επιχειρηματικότητα με Ανθρώπινο Πρόσωπο» Διετής Διάσκεψη της Ε.Ο.Κ.Ε. στην Αθήνα
- > Συνάντηση “CESlink” στην Αθήνα

10 > ΤΑ ΝΕΑ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

12 > ΑΝΑΛΥΣΗ

Το πρωτόκολλο του Κυότο και οι υποχρεώσεις της Ελλάδας

15 > ΓΝΩΜΕΣ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

- > «Μέτρα και μέσα για μια βιώσιμη και ανταγωνιστική ενεργειακή πολιτική»
- > «Ακρίβεια - 2008»
- > «Ενίσχυση της διαφάνειας του Κρατικού Προϋπολογισμού, έλεγχος των Δημοσίων Δαπανών, Μέτρα Φορολογικής Δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις»
- > «Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2008-2010, στο πλαίσιο της Στρατηγικής της Λισαβόνας»
- > «Εθνική Έκθεση Στρατηγικής για την Κοινωνική Προστασία και την Κοινωνική Ένταξη 2008-2010»
- > «Προστασία των δανειοληπτών και άλλες διατάξεις»
- > «Δείκτες Παρακολούθησης του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων 2005-2008 - Αποτίμηση εξελίξεων»

**Κοινωνικός
ΔΙΑΛΟΓΟΣ**

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ
ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τεύχος 1
Οκτώβριος - Δεκέμβριος 2008

Ιδιοκτησία:
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ο.Κ.Ε.)

Έδρα:
Αμβρ. Φραντζή 9, 117 43 Αθήνα
Τηλ.: 210 9249510-2
Fax: 210 9249515
URL: <http://www.oke-esc.eu>
e-mail: sec@oke-esc.eu
ipr@oke-esc.eu

Εκδότρια:
Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

Υπεύθυνος κατά νόμο:
Χρήστος Πολυζωγόπουλος

Επιμέλεια έκδοσης:
Δρ. Μάρθα Θεοδώρου

Επιστημονική Επιτροπή:
Δρ. Όλγα Αγγελοπούλου
Μαρία Ιωαννίδου
Δρ. Αφροδίτη Μακρυγιάννη
Δρ. Αθανάσιος Παπαϊωάννου

Επιμέλεια κειμένων:
Βαρβάρα Γεωργοπούλου
Δήμητρα Λαμπροπούλου
Κωνσταντίνα Ρεμπεστέκου

Μακέτες - Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση:
Γιάννης Παπαδημητρώπουλος

Εκτύπωση - Παραγωγή:
ΚΑΜΠΥΛΗ ΑΒΕΕ

ISSN 1791-7522

Μήνυμα του Προέδρου της Ο.Κ.Ε.

Φίλε αναγνώστη,

Το περιοδικό που κρατάς στα χέρια σου αποτελεί μια προσπάθεια της Ο.Κ.Ε. να έρθει σε μια πιο άμεση, πιο τακτική και πιο αλληλοτροφοδοτούμενη επαφή μαζί σου. Ο «Κοινωνικός Διάλογος», όπως ονομάσαμε το έντυπο, έρχεται να οικοδομήσει πάνω στη 10ετή εμπειρία του «Ενημερωτικού Δελτίου» που εκδίδαμε μέχρι τώρα και να αναβαθμίσει την επαφή μας μαζί σου.

Στις στήλες του περιοδικού, που θα προσπαθήσουμε να εκδίδεται έντυπα σε 3μηνιαία βάση, φιλοδοξούμε να σε καθιστούμε κοινώνω των απόψεων που εκφράζονται μέσα από τις Γνώμες και τις εκδηλώσεις δημοσίου διαλόγου της Ο.Κ.Ε., να συμμετέχεις στους προβληματισμούς κοινωνικο-πολιτι-

κού και επιστημονικού περιεχομένου που εκφράζονται στο πλαίσιο της και να ενημερώνεσαι για τις δράσεις όχι μόνο της Ο.Κ.Ε., αλλά και των φορέων που μετέχουν σε αυτή.

Η επιτυχία, όμως, αυτής της προσπάθειας βασίζεται και στη δική σου συμμετοχή μέσα από την κατάθεση της κριτικής σου και των προτάσεών σου για βελτίωση του περιοδικού στο μέλλον, καθώς αυτό είναι μια πρώτη δοκιμή. Το περιοδικό θα λάβει την οριστική του μορφή από τις αρχές του νέου έτους και ελπίζουμε, μέχρι τότε, να έχουμε και τη δική σου συμμετοχή και συμβολή.

Τέλος, θα ήθελα να σε ενημερώσω ότι έχουμε ξεκινήσει σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους που συμμετέχουν στην Ο.Κ.Ε. μια συζήτηση για την επίτευξη «Εθνικής Κοινωνικής Αναπτυξιακής Συμφωνίας». Η συμφωνία αυτή, που θα έχει αφετηρία τις απόψεις που κατά καιρούς έχει διατυπώσει η Ο.Κ.Ε. στα μεγάλα οικονομικά και κοινωνικά ζητήματα, αναμένεται να ολοκληρωθεί στις αρχές του νέου έτους. Φιλοδοξία όλων μας είναι να αποτελέσει αυτή η συμφωνία τη συμβολή των θεσμικών εκπροσώπων της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στην προσπάθεια της χώρας μας για ανάπτυξη και κοινωνική συνοχή.

Χρήστος Πολυζωγόπουλος

Πρόεδρος Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.), στο πλαίσιο της λειτουργίας του Παρατηρητηρίου Πολιτικών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, διοργάνωσε στην Αθήνα, τη Δευτέρα 22 Σεπτεμβρίου 2008, Ημερίδα με θέμα «Κοινωνικός Διάλογος & Στρατηγική της Λισαβόνας: Αποτελεσματικότερη Δημόσια Διοίκηση, Ανταγωνιστικότερη Επιχείρηση, Περισσότερες και Καλύτερες Θέσεις Εργασίας».

Η Στρατηγική της Λισαβόνας μας παραπέμπει στο όραμα μιας ευρωπαϊκής οικονομίας βασισμένης στη γνώση, η οποία καινοτομεί, δημιουργεί ποιοτικές θέσεις απασχόλησης, διασφαλίζει το περιβάλλον, βελτιώνει την ανταγωνιστικότητα, στηρίζει την επιχειρηματικότητα και διαφυλάσσει το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο.

Η Στρατηγική αυτή απαιτεί την ενεργό συμμετοχή του συνόλου της κοινωνίας και επομένως και των κοινωνικών οργανώσεων που εκπροσωπούνται στην Ο.Κ.Ε. Εκτίμηση της Ο.Κ.Ε. είναι ότι τα Εθνικά Προγράμματα Μεταρρυθμίσεων που υλοποιεί η ελληνική κυβέρνηση, τα οποία εντάσσονται στη Στρατηγική της Λισαβόνας, δεν υπηρετούν επαρκώς τους στόχους αυτής της Στρατηγικής.

Η συγκεκριμένη πρωτοβουλία της Ο.Κ.Ε. στόχευε πρώτιστα στο να ενεργοποιήσει ουσιαστικά όλους τους κοινωνικούς εταίρους και να ανοίξει άμεσο διάλογο της κοινωνίας με την κυβέρνηση σχετικά με τη μεταρρυθμιστική διαδικασία.

Την έναρξη της Ημερίδας κήρυξε ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. κ. **Χρήστος Πολυζωγόπουλος**. Στη συνέχεια χαιρετισμό απηύθυναν ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών κ. **Γεώργιος Αλογοσκούφης**, η Υπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας κα **Φάνη Πάλλη Πετραλιά**, η κα **Μαριλίτσα Ξενογιαννακοπούλου**, εκπρόσωπος του ΠΑ.ΣΟ.Κ., ο κ. **Σωτήρης Σιώ-**

«Κοινωνικός Διάλογος & Στρατηγική της Λισαβόνας: Αποτελεσματικότερη Δημόσια Διοίκηση, Ανταγωνιστικότερη Επιχείρηση, Περισσότερες και Καλύτερες Θέσεις Εργασίας»

Η κα Φάνη Πάλλη Πετραλιά, Υπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, ο κ. Χρήστος Πολυζωγόπουλος, Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. και ο κ. Γεώργιος Αλογοσκούφης, Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών

κος, εκπρόσωπος του ΣΥ.ΡΙ.Ζ.Α. και ο κ. **Κωνσταντίνος Αϊβαλιώτης**, εκπρόσωπος του ΛΑ.Ο.Σ.

Οι ομιλητές της κεντρικής συνεδρίας αναφέρθηκαν στον ουσιαστικό ρόλο των κοινωνικών εταίρων στην επίτευξη των στόχων της Λισαβόνας. Στη συνεδρία μίλησαν ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής κ. **Δημήτρης Δημητριάδης**, ο Αντιπρόεδρος της Ο.Κ.Ε. κ. **Ιωάννης Στεφάνου**, ο εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. **Ιερόθεος Παπαδόπουλος** και ο Επιστημονικός Συνεργάτης του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομημόνων του ΥΠΟΙΟ κ. **Δημήτριος Παπαοικονόμου**.

Στη συνέχεια έλαβαν χώρα τρεις παράλληλες συνεδρίες. Διαπιστώνοντας τις βασικές διαρθρωτικές αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας και τους επιβεβλημένους τομείς στόχευσης για την επόμενη προγραμματική περίοδο 2008-2010, οι προαναφερόμενες συνεδρίες είχαν ως αντικείμενα: α) την αναπτυξιακή έρευνα και την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, β) την κοινωνία της γνώσης και την πλήρη απασχόληση και γ) την καλύτερη διακυβέρνηση. Στις συνεδρίες αυτές προ-

σκήθηκαν σε μία ανοικτή συζήτηση εκπρόσωποι της κυβέρνησης, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ερευνητικών φορέων των κοινωνικών εταίρων, καθώς και φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα που εμπλέκονται στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και στην αγορά εργασίας.

Κοινό συμπέρασμα των παράλληλων συνεδριών είναι ότι υπάρχει δυσκολία σύνδεσης των στόχων της Λισαβόνας με τις μεταρρυθμιστικές πολιτικές της προηγούμενης τριετίας, αλλά και τις προγραμματιζόμενες δράσεις του νέου Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων. Κι αυτό γιατί απουσιάζει κυρίως η προσπάθεια να τεθούν συγκεκριμένοι στόχοι με ξεκάθαρο χρονοδιάγραμμα. Επίσης, γιατί τα μεγέθη που επιδεικνύει η ελληνική οικονομία στους αντίστοιχους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, της απασχόλησης, της έρευνας και της καινοτομίας, καθώς και του περιβάλλοντος υστερούν κατά πολύ σε σχέση με τις επιδιώξεις της Λισαβόνας.

Ημερίδα
της
Ο.Κ.Ε.

...Οι κοινωνικές δυνάμεις στην Ελλάδα θέλουν την πρόοδο και βρίσκουν κοινούς τόπους για να την προωθήσουν, έστω και αν διατηρούν τις διαφορετικές προσεγγίσεις τους...

Κύριοι Υπουργοί, κύριοι Γενικοί Γραμματείς, κύριοι εκπρόσωποι των κομμάτων, κύριοι εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κυρίες και κύριοι,

Σας ευχαριστώ που είστε σήμερα εδώ για να συμμετάσχετε σε μία ενδιαφέρουσα, πιστεύουμε, συζήτηση για ένα ιδιαίτερα σημαντικό ζήτημα, ένα ζήτημα του οποίου η σημασία υπογραμμίζεται από τις σημερινές οικονομικές συγκυρίες. Όταν στις Η.Π.Α. πτωχεύει η τέταρτη μεγαλύτερη επενδυτική εταιρεία και κρατικοποιείται η μεγαλύτερη ασφαλιστική εταιρεία για να γλιτώσει την πτώχευση, τότε η αναζήτηση των δρόμων που θα οδηγήσουν στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, την απασχόληση των πολιτών και την ανάπτυξη της χώρας μας, αποκτά μια κρίσιμότητα που ξεπερνάει αυτά που ξέραμε μέχρι τώρα.

Αυτούς τους δρόμους θα αναζητήσουμε και στη σημερινή μας συζήτηση. Από τη σκοπιά τη δική μας, θα δώσουμε ιδιαίτερη έμφαση, όχι απλώς στη Στρατηγική της Λισαβόνας, αλλά και στο ρόλο της κοινωνίας των πολιτών σε αυτή τη διαδικασία και στην επίτευξη των στόχων της, δηλαδή στο ρόλο και στη συμβολή όλων μας.

Το βασικό χαρακτηριστικό της Λισαβόνας που αποτελεί ευχή και κατάρα ταυτόχρονα, ας μου επιτρέψετε να πω, είναι ότι οι κύριοι στόχοι της Στρατηγικής ακουμπάνε σε όλα τα φλέγοντα ζητήματα της τρέχουσας συγκυρίας: αυτά της απασχόλησης, της ανταγωνιστικότητας, της κοινωνικής συνοχής και του περιβάλλοντος.

Το 2000 οι Ευρωπαίοι ηγέτες κάτω από την ομπρέλα της Στρατηγικής της Λισαβόνας έθεσαν ως γενικές επιδιώξεις:

α) την ανάπτυξη της έρευνας και της καινοτομίας, ώστε να γίνει η Ευρωπαϊκή Οικονομία η πλέον ανταγωνιστική οικονομία του πλανήτη,

β) την αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού και την εξασφάλιση της πλήρους απασχόλησης,

γ) τη βελτίωση της κοινωνικής συνοχής και

δ) την αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος.

Σήμερα, σχεδόν δέκα χρόνια μετά, οι ίδιοι αυτοί στόχοι εξακολουθούν να αποτελούν ζητούμενα.

Στο νέο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, ο συνεχής ανταγωνισμός αναδεικνύεται ως το μόνο μέσο επιβίωσης των επιχειρήσεων. Ένας ανταγωνισμός που, δυστυχώς, πέρα από τη «γνώση» και την καινοτομία,

Ομιλία του Προέδρου της Ο.Κ.Ε. στην Ημερίδα με θέμα «Κοινωνικός Διάλογος & Στρατηγική της Λισαβόνας: Αποτελεσματικότερη Δημόσια Διοίκηση, Ανταγωνιστικότερη Επιχείρηση, Περισσότερες και Καλύτερες Θέσεις Εργασίας», στις 22/9/2008

στηρίζεται σε πολλές περιπτώσεις και στον «εκσυγχρονισμό» του εργασιακού περιβάλλοντος, ώστε να μειωθεί όσο το δυνατόν περισσότερο το κόστος της εργασίας. Παραδοσιακά κεκτημένα των εργαζομένων τίθενται υπό αμφισβήτηση με την αιτιολογία, ότι μόνο έτσι οι ευρωπαϊκές οικονομίες θα μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τους αναδυόμενους οικονομικούς γίγαντες της Ασίας που, δυστυχώς, η ανάπτυξή τους στηρίζεται, σε σημαντικό βαθμό, σε ημερομίσθια πείνας των 5 και 6 δολαρίων, στην ανυπαρξία εργασιακών δικαιωμάτων και στην εκμετάλλευση της παιδικής εργασίας.

Η Ευρώπη, όμως, δεν μπορεί να ακολουθήσει τον ίδιο δρόμο. Αυτό που την εμποδίζει είναι το παρελθόν της, η ίδια της η ιστορία. Είναι η Ευρώπη της δημοκρατίας, της ελευθερίας, του κοινωνικού κράτους και του σεβασμού των δικαιωμάτων των πολιτών της. Εδώ, επιτρέψτε μου να ανοίξω μια παρένθεση και να πω ότι, φυσικά, όλα αυτά δεν λέγονται από καμία διάθεση υπεροψίας, αλλά με πλήρη επίγνωση των ευθυνών της Ευρώπης σχετικά με την ιστορική εξέλιξη των χωρών της Ασίας. Οι ευθύνες αυτές αλλά και ο ρεαλισμός, μας υποχρεώνουν αντί να ρίχνουμε το λίθο του αναθέματος στις αναδυόμενες οικονομίες, να επιχειρούμε αφ' ενός να διατηρήσουμε τα κοινωνικά κεκτημένα μας και αφ' ετέρου να δημιουργούμε συνθήκες που θα ευνοούν διεθνώς το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των δικαιωμάτων των παιδιών, των γυναικών, των εργαζομένων.

Επανερχόμενος στο κυρίως θέμα μας, νομίζω ότι δεν υπάρχει αμφιβολία πως αυτή τη στιγμή βρισκόμαστε σε ένα σταυροδρόμι. Από τη μία μεριά βρίσκεται η ανεργία και η υποαμειβόμενη και ανασφάλιστη εργασία, η απορύθμιση των εργασιακών σχέσεων, οι κοινωνικές ανισότητες, η ανασφάλεια και η φτώχεια. Από την άλλη, βρίσκεται η ελπίδα για μια ζωή με ποιότητα, ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες υγείας και παιδείας, κοινωνική συνοχή και ασφάλεια. Ο δρόμος που θα επιλέξουμε είναι μονόδρομος και εξαρτάται από τον τρόπο που θα αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις της ανταγωνιστικότητας, της κοινωνικής συνοχής, του κοινωνικού κράτους.

Οι διαδικασίες που θα δώσουν ουσιαστικό περιεχόμενο στους «κενούς» νόμους της αγοράς, είναι η τεχνολογία, η καινοτομία, τα νέα προϊόντα, η συνεργασία, η ασφάλεια στο εργασιακό περιβάλλον. Όλα αυτά προϋποθέτουν: γνώση, δηλαδή εκπαίδευση, κοινωνική συναίνεση, δηλαδή αποδοχή, και εμπιστοσύνη στο κράτος και τους μηχανισμούς του, εμπιστοσύνη βέβαια που το ίδιο το κράτος θα την έχει κερδίσει ανταποκρινόμενο στις προσδοκίες μας. Απαιτούν επίσης ισορροπία μεταξύ αγοράς και κοινωνικού κράτους. Ισορροπία μεταξύ της ευελιξίας που απαιτούν οι επιχειρήσεις και της ασφάλειας που απαιτούν οι εργαζόμενοι.

Τις αρχές αυτές καλείται να διασφαλίσει η Στρατηγική της Λισαβόνας με το νέο κύκλο των Μεταρρυθμιστικών Προγραμμάτων. Η Στρατηγική δεν επιδιώκει απλά, αλλά βοηθά να τεθεί το πλαίσιο ώστε να μπορέσουν οι ευρωπαϊκές οικονομίες να ανταπεξέλθουν στις δυσμενείς συνθήκες με τον ομαλότερο δυνατό τρόπο. Σημασία έχει να μπει μπροστά ο μηχανισμός για την προσαρμογή στα νέα δεδομένα και να παραμείνει άθικτο το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Μοντέλο.

Οι προσεγγίσεις δεν μπορούν να είναι απλά τεχνοκρατικές. Είναι και πολιτικές και απαιτούν ενεργό εμπλοκή όλων των συντελεστών: κράτους, επιχειρήσεων και εργαζομένων. Κάθε πλευρά έχει τη δική της ευθύνη και θα πρέπει να λάβει υπόψη της και τις ανάγκες αυτών που βρίσκονται απέναντί της. Χωρίς κοινωνική αποδοχή καμία μεταρρυθμιστική προσπάθεια δεν είναι δυνατόν να έχει σταθερά και ουσιαστικά αποτελέσματα. Οι πολιτικές και οι ενέργειες που δεν λαμβάνουν υπόψη τους τις επιπτώσεις στο επίπεδο διαβίωσης του κάθε πολίτη και του κάθε εργαζόμενου, δεν θα μπορέσουν να έχουν θετικό αντίκτυπο σε κανένα επίπεδο. Ούτε η ανταγωνιστικότητα, ούτε η παραγωγικότητα, ούτε η απασχόληση, ούτε το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, ούτε το βιοτικό επίπεδο πρόκειται να βελτιωθούν αν δεν υπάρχει κοινωνική συναίνεση. Και η κοινωνική συναίνεση απαιτεί διαφάνεια, ενημέρωση και διάλογο και κυρίως σεβασμό των κοινωνικών κατακτήσεων που έχουμε μέχρι σήμερα πετύχει.

Το σκοπό αυτό, δηλαδή έναν ανοικτό διάλογο μεταξύ των κοινωνικών φορέων που εκπροσωπούνται από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, της Κυβέρνησης, των κομμάτων και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα ζητήματα αιχμής της ελληνικής οικονομίας, καλείται να εξυπηρετήσει η σημερινή εκδήλωση.

Ο διάλογος αυτός αποκτά ιδιαίτερη σημασία σήμερα που η χώρα μας βρίσκε-

ται αντιμετώπιση με σοβαρά οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα που δεν είναι αποτελέσματα μόνο της διεθνούς κρίσης. Ο συνδυασμός της εντεινόμενης ακρίβειας και της αύξησης των φορολογικών βαρών δημιουργεί ένα μίγμα επικίνδυνο για την κοινωνική συνοχή.

Παράλληλα, στο επιχειρηματικό επίπεδο η διεθνής αξιολόγηση της ανταγωνιστικότητάς μας, εκπέμπει ανησυχητικά μηνύματα. Ακόμα και σε τομείς παραδοσιακά ευνοϊκούς για τη χώρα μας, όπως ο τουρισμός, παρατηρείται ότι η δυναμική των Ολυμπιακών Αγώνων εξαντλείται και ότι το μοντέλο τουριστικής ανάπτυξης, στο οποίο έχουμε βασισθεί, χρήζει επανεξέτασης.

Και για να έρθω στο χώρο της αγοράς εργασίας, παρατηρούμε ότι εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από αργό ρυθμό αύξησης της απασχόλησης, παρατεταμένα υψηλό επίπεδο της ανεργίας (και ιδιαίτερα στους νέους), και εκτεταμένη αδήλωτη απασχόληση. Ιδιαίτερα αρνητική είναι η διαπίστωση ότι η αύξηση της απασχόλησης που έχει πραγματοποιηθεί κατά την τελευταία τριετία, αφορά στο μεγαλύτερο της μέρος θέσεις προσωρινής απασχόλησης. Τα περίφημα προγράμματα Stage που ξεκίνησαν ως μια ολιγόμηνη περίοδος απόκτησης εργασιακής εμπειρίας χρήσιμης για τη μετέπειτα αναζήτηση κανονικής εργασίας, εξελίχθηκαν σε μέτρο συγκάλυψης της ανεργίας, κάλυψης πραγματικών αναγκών με υποαμειβόμενη και εν μέρει ανασφάλιστη εργασία και σε κάποιο βαθμό μέτρο για την παράκαμψη των διαδικασιών κανονικών προσλήψεων στο δημόσιο.

Έχοντας περιγράψει την υφιστάμενη κατάσταση, μπορώ επιγραμματικά να πω ότι το ζητούμενο για την ελληνική οικονομία στο νέο Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων φαίνεται να είναι οι όροι που θα επιτρέψουν την αποτελεσματική λειτουργία του διοικητικού μηχανισμού, θα μετατρέψουν τη δυνατότητα σε παραγωγική πραγματικότητα, θα ενεργοποιήσουν αδρανείς

δυνάμεις και θα αντιμετωπίσουν ουσιαστικά τα διαρθρωτικά προβλήματα της ελληνικής οικονομίας.

Η απάντηση που θα χρησιμοποιηθεί ως αντίδοτο στη διεθνή κρίση δεν είναι δυνατόν να εξακολουθεί να σχετίζεται με τη συνέχιση των ιδιωτικοποιήσεων, τη συγκράτηση των δημοσίων δαπανών ακόμα και κυρίως αυτών που αφορούν το κοινωνικό κράτος και την προώθηση της ευελιξίας στην αγορά εργασίας.

Τέτοιες επιλογές οδηγούν σε πολιτικές κοινωνικά και οικονομικά αδιέξοδες και σε πολιτικούς που τους ταιριάζει περισσότερο ο ρόλος του «πλασιέ». Και τούτο διότι, σύμφωνα και με την εμπειρία του παρελθόντος, διαπιστώνουμε ότι οι πολιτικές λιτότητας και συγκράτησης των δαπανών του κοινωνικού κράτους δεν ευνόησαν τα συνολικά οικονομικά μεγέθη (όπως την ανταγωνιστικότητα, την παραγωγικότητα και την καινοτομία), ούτε βελτίωσαν την ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα (με χαρακτηριστικά παραδείγματα την υγεία και την παιδεία).

Κυρίες και Κύριοι,

Το πραγματικό περιεχόμενο της Στρατηγικής της Λισαβόνας σηματοδοτεί την ανάγκη μετάβασης σε ένα νέο αναπτυξιακό πρότυπο της ελληνικής οικονομίας. Το νέο πρότυπο, πρέπει να βασιστεί:

α) στην υποστήριξη της εισροής νέας γνώσης στην παραγωγή,

β) στην υψηλού επιπέδου κατάρτισης και ικανοτήτων ειδικευμένη εργασία που αντιμετωπίζεται με βάση τους κανόνες του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Μοντέλου,

γ) στην αποτελεσματική και ανταγωνιστική οργάνωση των επιχειρήσεων και των υπηρεσιών και

δ) στην αξιοποίηση όλων των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων που υφίστανται - ή μπορούν να οικοδομηθούν - στη χώρα μας.

Οι μεταρρυθμίσεις που απαιτούνται είναι εκείνες που υπηρετούν την κοινωνική διάσταση ως κινητήρια δύναμη για την παραγωγικότητα και την ανάπτυξη και που αξιοποιούν τον κοινωνικό διάλογο και τις κοινωνικές συνεργασίες ως σημαντικό τμήμα της όλης διαδικασίας. Οι κοινωνικές πολιτικές όχι μόνο καταπολεμούν τη φτώχεια αλλά συμβάλλουν στην αύξηση της προσφοράς εργασίας, σε ένα πιο παραγωγικό εργατικό δυναμικό και κατά συνέπεια σε υψηλότερη οικονομική ανάπτυξη.

Συμπερασματικά, αποτελούν αναπτυξιακές επιλογές και συμβάλλουν όχι μόνο στην κοινωνική, αλλά και στην οικονομική ανάπτυξη.

Η Ο.Κ.Ε. θέλει να συμβάλει ουσιαστικά προς την κατεύθυνση αυτού του περιεχομένου της ανάπτυξης. Γι' αυτό, κεντρική επιλογή των πρωτοβουλιών και των παρεμβάσεων της είναι να διαμορφωθεί ένα πλαίσιο στρατηγικής, αλλά και πολιτικών που θα την υποστηρίζουν, μέσα από μια Εθνική Κοινωνική και Αναπτυξιακή Συμφωνία, το περιεχόμενο της οποίας επεξεργαζόμαστε και φιλοδοξούμε να το έχουμε οριστικοποιήσει κατά στο πρώτο τρίμηνο του 2009.

Κυρίες και κύριοι σύνεδροι,

Πλαιότερα, το ζητούμενο ήταν να προβλέψεις το μέλλον και να θέσεις συγκεκριμένους στρατηγικούς στόχους. Σήμερα, στην εποχή των γρήγορων εξελίξεων της τεχνολογίας χρειάζεται να είσαι έτοιμος για ένα μέλλον που δεν μπορείς να προβλέψεις παρά μόνο σε πολύ γενικούς όρους. Σημασία, λοιπόν, έχει οι κοινωνικές δυνάμεις να είναι εξοπλισμένες με τη γνώση και τα μέσα για να μπορούν να ανταποκρίνονται στο νέο, να αξιοποιούν ευκαιρίες, να αντιμετωπίζουν κινδύνους, να συνεννοούνται εγκαίρως και να συμφωνούν στα κεντρικά θέματα που απασχολούν την κοινωνία και τους πολίτες της.

Σε αυτούς τους στόχους αποβλέπει η Ο.Κ.Ε. Η σύμπτωση των θέσεων των κοινωνικών εταίρων σε μία σειρά μέτρων και πολιτικών που υπηρετούν αυτούς τους στόχους, αποδεικνύει ότι οι κοινωνικές δυνάμεις στην Ελλάδα θέλουν την πρόοδο και βρίσκουν κοινούς τόπους για να την προωθήσουν, έστω και αν διατηρούν τις διαφορετικές προσεγγίσεις τους, που άλλωστε είναι απόλυτα φυσιολογικές και αναμενόμενες σε πολλά άλλα θέματα πολιτικής. Είναι κρίσιμο αυτές τις κοινές θέσεις να τις προωθήσουμε για υλοποίηση χωρίς καθυστέρηση.

Αποσπάσματα από τις τοποθετήσεις ομιλητών στην Ημερίδα της Ο.Κ.Ε.

Γεώργιος Αλογοσκούφης

Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

Η Ο.Κ.Ε. διαδραματίζει ένα σημαντικό ρόλο στα θέματα που αφορούν στην ελληνική οικονομία και κοινωνία. Όλοι γνωρίζουμε ότι εκπροσωπεί τη μεγάλη πλειονότητα των κοινωνικών εταίρων και έχει συγκεκριμένες αρμοδιότητες, οι οποίες μάλιστα της δίνονται όχι μόνο από το Νόμο αλλά και από το Σύνταγμα. Η συμβολή της και οι απόψεις της είναι σημαντικές για τις μεγάλες προκλήσεις που έχουμε μπροστά μας, όπως είναι η προώθηση των μεταρρυθμίσεων της Στρατηγικής της Λισαβόνας.

Οι μεταρρυθμίσεις που εφαρμόστηκαν είχαν σημαντικά αποτελέσματα. Καταρχάς, θέλω να αναφερθώ στην ανεργία που είναι ένας βασικός στόχος. Η ανεργία μειώθηκε από το 11,3% το πρώτο τρίμηνο του 2004 στο 7,2% το δεύτερο τρίμηνο του 2008. Μειώθηκε επίσης η μακροχρόνια ανεργία, ένας σοβαρός κοινωνικός δείκτης, από το 5,3% το 2003 στο 4,1% το 2007. Και βεβαίως μείωση της ανεργίας χωρίς αύξηση της απασχόλησης δε νοείται. Είχαμε σημαντική αύξηση της απασχόλησης από το 58,7% του ενεργού πληθυσμού το 2003 στο 61,4% το 2007. Δεν είναι, όμως, μόνο αυτά τα αποτελέσματα. Η παραγωγικότητα της εργασίας το 2007 στην Ελλάδα αυξήθηκε στο 105% του μέσου όρου της Ε.Ε. των 27 κρατών μελών από το 100,3% το 2003. Είχαμε 5% αύξηση της παραγωγικότητας, μεγαλύτερη σε σχέση με τους εταίρους μας στην Ε.Ε. Και βέβαια αντίστοιχες αυξήσεις, ακόμη μεγαλύτερες, είχαμε στο κατά κεφαλήν ΑΕΠ, το 2007 φτάσαμε στο 97,8% του μέσου όρου της ΕΕ των 27 από το 92,3% που βρισκόταν το 2003.

Τα αποτελέσματα αυτά δεν ήρθαν τυχαία αλλά προέκυψαν ως αποτέλεσμα της οικονομικής πολιτικής, της πολιτικής των μεταρρυθμίσεων και των προσπαθειών όλων των Ελλήνων, ανεξαρτήτως από την κοινωνική τάξη ή από τη θέση στην οποία βρίσκονται.

Φάνη Πάλλη-Πετραλιά

Υπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας

Η ανάπτυξη που θέλουμε είναι αυτή που μπορεί σταδιακά να μειώσει τις κοινωνικές ανισότητες. Εκείνη που δεν γίνεται ερήμην των πολλών, αλλά μάχεται για τους εθνικούς στόχους έτσι όπως διαμορφώνονται μέσα από τον κοινωνικό διάλογο.

Εκείνη που δεν υποκρίνεται την πρόοδο και την ευημερία -μοιράζοντας ανεύθυνα εκείνα που δεν έχει, υποθηκεύοντας το μέλλον-, αλλά δημιουργεί με υπευθυνότητα σταθερές βάσεις.

Μαριλίζα Ξενογιαννακοπούλου

Εκπρόσωπος του ΠΑ.ΣΟ.Κ.

Πρέπει όμως να πούμε ότι αλλιώς ξεκίνησε η Στρατηγική της Λισαβόνας και αλλιώς εξελίχθηκε. Αυτό έχει να κάνει με τρία στοιχεία:

Με ένα θέμα καθαρά πολιτικού προσανατολισμού γιατί, όταν ξεκίνησε, υπήρχε ένας άλλος πολιτικός συσχετισμός στα ευρωπαϊκά όργανα και κυρίως στην Επιτροπή και στο Συμβούλιο. Ενώ είδαμε στη συνέχεια μια καθαρά μονόπλευρη προσέγγιση όσον αφορά στην υλοποίησή της.

Δεύτερον, η ίδια η Ευρώπη έχει μπει σε ένα βαθύ τέλμα μη μπορώντας να ανταπεξέλθει στη γρήγορη και μεγάλη διεύρυνση και έχοντας αδυναμία να επιλύσει τα βασικά θέματα του κοινοτικού της προϋπολογισμού.

Το τρίτο και το πιο κρίσιμο, μια νέα διεθνή και παγκόσμια πραγματικότητα στην οικονομία, η οποία υποχρεώνει την Ευρώπη να ξανασκεφθεί να καθορίσει νέες πολιτικές.

Σωτήρης Σιώκος

Εκπρόσωπος του ΣΥ.ΡΙΖ.Α.

Οι στόχοι της Στρατηγικής της Λισαβόνας απεδείχθησαν υπερβολικά φιλόδοξοι για την πρώτη πενταετία της εφαρμογής της (2000-2005) και οι χώρες δεν ανταποκρίθηκαν σε αυτές τις προσδοκίες. Οι κατευθυντήριες γραμμές δεν θέτουν σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο στόχους για τις κοινωνικές πολιτικές, ειδικότερα τις πολιτικές που αφορούν στο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης, την υγεία, την αγορά εργασίας, την παιδεία, την ισότητα στην αγορά εργασίας.

Κωνσταντίνος Αϊβαλιώτης

Εκπρόσωπος του ΛΑ.Ο.Σ.

Αν σκεφτούμε έναν-έναν τους στόχους της Στρατηγικής της Λισαβόνας, θα δούμε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έγινε η πιο ανταγωνιστική οικονομία στον κόσμο, η ανεργία δε μειώθηκε, οι κοινωνικές εντάσεις οξύνθηκαν, οι Ευρωπαίοι γερνάνε, ίσες ευκαιρίες δεν υπάρχουν, η γραφειοκρατία παραμένει γιγαντωμένη και η έρευνα και η τεχνολογική εξέλιξη είναι καχεκτικές.

Δημήτρης Δημητριάδης

Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ο.Κ.Ε.

Επιχειρηματικότητα και κοινωνική συνοχή είναι παράλληλοι και επάλληλοι κύκλοι. Επιχειρηματικότητα και κοινωνική συνοχή είναι παράγοντες ευημερίας για την Ε.Ε.

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Μοντέλο συνεχίζει να είναι πρότυπο και πρωτότυπο για ολόκληρο τον κόσμο. Και αυτό πρέπει να το συντηρήσουμε, να το στηρίξουμε και να το εκσυγχρονί-

σομε. Ευελιξία και ασφάλεια, ασφάλεια και ευελιξία όχι μόνο για τις επιχειρήσεις αλλά και για τον άνθρωπο, για τον εργαζόμενο, είναι οι πυλώνες που μαζί με το περιβάλλον μπορούν να συνεχίσουν τη Στρατηγική της Λισαβόνας. Χρειαζόμαστε πιο γρήγορες πολιτικές, πιο αυστηρές πολιτικές, για να πετύχουμε αυτό το στόχο όχι για μας, αλλά για τις επόμενες γενιές.

Ιωάννης Στεφάνου

Αντιπρόεδρος της Ο.Κ.Ε., Πρόεδρος του Παρατηρητηρίου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη

Η Στρατηγική της Λισαβόνας σηματοδότησε τη μετάβαση σε ένα νέο πρότυπο ανάπτυξης, βασισμένο στην υποστήριξη της εισροής νέας γνώσης στην παραγωγή, την υψηλού επιπέδου ειδικευμένη εργασία, την αποτελεσματική και ανταγωνιστική οργάνωση των επιχειρήσεων και των υπηρεσιών, καθώς και στην αξιοποίηση όλων των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων που υφίστανται, ή μπορούν να οικοδομηθούν, στην Ευρώπη.

Ιερόθεος Παπαδόπουλος

Διευθυντής της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα

Η Στρατηγική της Λισαβόνας έχει στόχο να δημιουργήσει μια Ευρώπη με μεγαλύτερη ευημερία, πιο δίκαιη και πιο «πράσινη» μέσω του εκσυγχρονισμού των οικονομιών της, διατηρώντας τις θεμελιώδεις αξίες της. Το εγχείρημα συνεπάγεται την αντιμετώπιση προκλήσεων, όπως αυτών που απορρέουν από την παγκοσμιοποίηση και τη γήρανση του πληθυσμού.

Δημήτριος Παπαιοκόνου

Επιστημονικός Συνεργάτης του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομώνων του ΥΠΟΙΟ

Εν μέρει μέσα από αυτή την προσπάθεια ενεργού συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων στη διαδικασία εκπόνησης και αξιολόγησης του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων προέκυψαν δύο εξαιρετικά σημαντικές πρωτοβουλίες και αναφέρομαι φυσικά στη σύσταση και ενεργοποίηση του Παρατηρητηρίου της Ο.Κ.Ε., το οποίο αξιολογεί την πρόοδο αναφορικά με την υλοποίηση του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων, αλλά και στην ανεξάρτητη αξιολόγηση που διενεργεί ο ΣΕΒ.

Δε θα ήταν υπερβολή να πω ότι τόσο η δουλειά που πραγματοποιεί το Παρατηρητήριο της Ο.Κ.Ε., όσο και η αξιολόγηση του ΣΕΒ είναι δύο πρωτοβουλίες που κατά μια έννοια πρόλαβαν τις ευρωπαϊκές εξελίξεις αναφορικά με την αξιολόγηση της προόδου των κρατών μελών και ειδικότερα όσον αφορά τη συγκεντρωτική καταγραφή και κωδικοποίηση των δράσεων που εμπεριέχονται στο Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων.

«Επιχειρηματικότητα με Ανθρώπινο Πρόσωπο»

Διετής Διάσκεψη της Ε.Ο.Κ.Ε. στην Αθήνα

Πραγματοποιήθηκε στις 8 και 9 Σεπτεμβρίου 2008 η Διετής Διάσκεψη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (Ε.Ο.Κ.Ε.) με θέμα «Επιχειρηματικότητα με Ανθρώπινο Πρόσωπο» στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών. Η Διάσκεψη συνδιοργανώθηκε με το Ελληνικό Υπουργείο Ανάπτυξης.

Η Διάσκεψη στόχευε στην έναρξη διαλόγου μεταξύ των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και άλλων χωρών του κόσμου αναφορικά με την έννοια της επιχειρηματικότητας, με έμφαση στην κοινωνική συνείδηση. Στα θέματα που συζητήθηκαν, περιλαμβάνεται η ενθάρρυνση της υπεύθυνης επιχειρηματικότητας των νέων ανθρώπων, η χρήση της επιχειρηματικότητας για κοινωνική αλλαγή και η ανάπτυξη προγραμμάτων εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Ένα από τα πιο σημαντικά αποτελέσματα της Διάσκεψης ήταν η διακήρυξη της Ευρωπαϊκής Χάρτας Υπεύθυνης Επιχειρηματικότητας.

Τη Διάσκεψη τίμησαν με την παρουσία τους ο Πρωθυπουργός κ. **Κωνσταντίνος Καραμανλής**, καθώς και μέλη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όπως η κα **Viviane Reding**, η κα **Meglena Kuneva**, η κα **Danuta Hubner** και ο κ. **Σταύρος Δήμας**, ο Υπουργός Ανάπτυξης κ. **Χρήστος Φώλιας**, ο Πρόε-

δρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κ. **Hans-Gert Pottering** και ο Πρόεδρος του Ελληνικού Κοινοβουλίου κ. **Δημήτρης Σιούφας**. Ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. κ. **Χρήστος Πολυζωγόπουλος** απηύθυνε χαιρετισμό στην εναρκτήρια συνεδρίαση της δεύτερης ημέρας της Διάσκεψης.

Συνάντηση “CESlink” στην Αθήνα

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.) φιλοξένησε την ετήσια συνάντηση “CESlink”, την Παρασκευή 19 Σεπτεμβρίου 2008, στην Αθήνα (Ζάππειο Μέγαρο).

Κατά την έναρξη της συνάντησης χαιρετισμό απηύθυναν οι κ.κ. **Χρήστος Φώλιας**, Υπουργός Ανάπτυξης, **Χρήστος Πολυζωγόπουλος**, Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. Ελλάδος, **Γρηγόρης Παπανίκος**, Γενικός Γραμματέας της

Ο.Κ.Ε. Ελλάδος, και **Vasco Oliveira**, Υπεύθυνος του Τομέα της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (Ε.Ο.Κ.Ε.) για τις σχέσεις με τις εθνικές Ο.Κ.Ε.

Στη συνάντηση συμμετείχαν εκπρόσωποι από την Ε.Ο.Κ.Ε., και τις Ο.Κ.Ε. Βελγίου, Βουλγαρίας, Δημοκρατίας της Τσεχίας, Ιρλανδίας, Ελλάδος, Ισπανίας, Γαλλίας, Ιταλίας, Λουξεμβούργου, Μάλτας, Ολλανδίας, Πορτογαλίας, Σλοβενίας και Φινλανδίας.

Το Project “CESlink”, το οποίο ξεκίνησε το 2000, είναι το πρώτο κοινό project της Ε.Ο.Κ.Ε. και των εθνικών Ο.Κ.Ε. της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) που αφορά στην καλύτερη και αποτελεσματικότερη μεταξύ τους συνεργασία με τη χρήση των νέων τεχνολογιών και του διαδικτύου. Οι μελλοντικοί άξονες ανάπτυξης του Project αφορούν στην ενδυνάμωση της επικοινωνίας και της συνεργασίας της Ε.Ο.Κ.Ε. και των εθνικών Ο.Κ.Ε. της Ε.Ε., την ενθάρρυνση και υποστήριξη των νέων κρατών μελών της Ε.Ε. και των μελών της Διεθνούς Ένωσης των Ο.Κ.Ε., την ενίσχυση του ρόλου του “CESlink” ως κοινού project μεταξύ των Ο.Κ.Ε., καθώς και την παρακολούθηση και πληροφόρηση για τις κοινωνικοοικονομικές εξελίξεις σε εθνικό και σε διεθνές επίπεδο. Η **Δρ. Μάρθα Θεοδώρα**, Υπεύθυνη Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων της Ο.Κ.Ε. Ελλάδος, έχει οριστεί επικεφαλής της επικοινωνιακής πολιτικής του Project.

Επιχειρηματική αποστολή και Φόρουμ του ΣΕΒ στο Λίβανο

Την επίσκεψη 25μελούς επιχειρηματικής αποστολής στη Βηρυτό διοργάνωσε ο ΣΕΒ, στις 27-29 Οκτωβρίου 2008, στο πλαίσιο της δεύτερης συνάντησης του Επιχειρηματικού Συμβουλίου Ελλάδας - Λιβάνου που έχει ιδρύσει με το Σύνδεσμο Επιχειρηματιών Λιβάνου. Η συνάντηση συνδυάστηκε με την επίσκεψη στον Λίβανο του Υπουργού Ανάπτυξης κ. **Χρήστου Φώλια**, ο οποίος παρέστη και μίλησε σε Ελληνο-Λιβανικό Φόρουμ του ΣΕΒ με θέμα τις προοπτικές προώθησης των διμερών οικονομικών και επιχειρηματικών σχέσεων, μαζί με τον Υπουργό Οικονομίας και Εμπορίου του Λιβάνου κ. **Mohamad Safadi**. Σημειώνεται ότι η επίσκεψη στη Βηρυτό εντάσσεται στο πλαίσιο της στρατηγικής του ΣΕΒ για τη διεύρυνση της δικτύωσης των ελληνικών εταιριών στις χώρες της Μεσογειακής λεκάνης και της Μέσης Ανατολής.

Ομιλία του Προέδρου της Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε. κατά τη παμβορειοελλαδική συνδιάσκεψη στη Θεσσαλονίκη

Ομιλία παρέθεσε ο Πρόεδρος της Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε., κ. **Δημήτρης Ασημακόπουλος**, κατά τη παμβορειοελλαδική συνδιάσκεψη για τις ΜΜΕ στη Θεσσαλονίκη, που πραγματοποίησε η Ομοσπονδία Επαγγελματιών & Εμπόρων Θεσσαλονίκης την Τετάρτη, 3 Σεπτεμβρίου 2008, ενόψει της 73ης ΔΕΘ. Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του αναφέρθηκε στο ωράριο των καταστημάτων, στα νέα φορολογικά μέτρα και στα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο ΟΑΕΕ. Τέλος, εξέφρασε τη στήριξη της Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε. όσον αφορά μέτρα και πρωτοβουλίες υπέρ των μικρών επιχειρήσεων.

Ομιλία του Προέδρου της Ε.Σ.Ε.Ε. στη συγκέντρωση της 22ας Οκτωβρίου 2008

Την Τετάρτη, 22 Οκτωβρίου 2008, κατά τη διάρκεια της συγκέντρωσης διαμαρτυρίας της Ε.Σ.Ε.Ε. και της Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε., που πραγματοποιήθηκε στην Πλατεία Κοραή στην Αθήνα, ο κ. **Δημήτρης Αρμενάκης**, Πρόεδρος της Ε.Σ.Ε.Ε., στη διάρκεια της ομιλίας του αναφέρθηκε στο νέο φορολογικό νόμο, στην ανάγκη για δίκαιη φορολογική μεταχείριση, καθώς και στο ασφαλιστικό ζήτημα και συγκεκριμένα στη χρηματοδότηση του ΟΑΕΕ. Παράλληλα, τόνισε την ανάγκη για κοινωνικό διάλογο.

Αγωγή του Καταναλωτή και Βιώσιμη Ανάπτυξη

Στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας Δράσης των Καταναλωτών για τη Βιώσιμη Κατανάλωση, το Κέντρο Προστασίας Καταναλωτών (ΚΕ.Π.ΚΑ.) ζήτησε να ενσωματωθούν οι οδηγίες του Ο.Η.Ε. για τη Βιώσιμη Κατανάλωση στο επίσημο εκπαιδευτικό πρόγραμμα των σχολείων της Ελλάδας. Τονίστηκε ότι η ένταξη της Αγωγής του καταναλωτή, η οποία προωθεί τη βιώσιμη κατανάλωση, θα βοηθήσει τους Καταναλωτές να συνειδητοποιήσουν το ρόλο που παίζουν στη διαμόρφωση της κοινωνίας, θα τους βοηθήσει να κάνουν υπεύθυνες επιλογές και θα διαμορφώσει βιώσιμα καταναλωτικά πρότυπα, από τις μικρές ηλικίες.

«Το τοπίο της κοινωνικής ασφάλισης μετά το Ν. 3655/2008»

Ημερίδα της Γ.Σ.Ε.Ε.

Στο πλαίσιο των ενημερωτικών ημερίδων που οργανώνει το ΙΝ.Ε./Γ.Σ.Ε.Ε.-Α.Δ.Ε.Δ.Υ., οι οποίες εντάσσονται στα 90 χρόνια της Γ.Σ.Ε.Ε., πραγματοποιήθηκε την Τρίτη, 7 Οκτωβρίου 2008, στο Αμφιθέατρο της Γ.Σ.Ε.Ε., ημερίδα με θέμα: «Το τοπίο της κοινωνικής ασφάλισης μετά το Ν. 3655/2008».

Ο επιστημονικός Σύμβουλος του ΙΝ.Ε./Γ.Σ.Ε.Ε.-Α.Δ.Ε.Δ.Υ. κ. **Ρωμανιάς**, κατά την εισήγησή του, εστίασθη στις νέες κοινωνικοασφαλιστικές παραμέτρους που επέρχονται με το Ν. 3655/2008. Ειδικότερα, αναφέρθηκε στις προ-

βλέψεις του νόμου που οδηγούν στη δυνατότητα κατάργησης των Κανονισμών Παροχών του συνόλου των Ταμείων, στις προβλέψεις λειτουργίας των νέων Ταμείων με βάση τις ισχύουσες διατάξεις των Καταστατικών τους, στις προβλέψεις διατήρησης της περιουσίας των εντασσόμενων (στα υπερ-Ταμεία) σημερινών Ταμείων, στις διαφαινόμενες λειτουργικές αδυναμίες των υπερ-Ταμείων, καθώς και στην ανάγκη αντιμετώπισης των ζητημάτων βιωσιμότητας των Ταμείων.

Παρέμβαση της ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε. στην Επιτροπή Ανταγωνισμού

Παρέμβαση στην Επιτροπή Ανταγωνισμού έκανε στις 25 Σεπτεμβρίου 2008 η ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε. για το θέμα των δημητριακών, καταγγέλλοντας ότι υπάρχουν ενδείξεις εναρμονισμένων πρακτικών στο εμπόριο των σιτηρών. Αναφέρθηκε ότι το μεγαλύτερο μέρος της φετινής παραγωγής (4,2 εκατ. τόνοι) παραμένει αδιάθετο, καθώς γίνεται προσπάθεια μείωσης των τιμών μέχρι και 15%. Γι' αυτό, κάλεσε τον Πρόεδρο της Επιτροπής κ. **Ζησιμόπουλο** να διασφαλίσει ότι η Επιτροπή θα παρακολουθήσει το θέμα και θα λάβει τα αναγκαία μέτρα εάν χρειασθεί.

Η ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. για το χωροταξικό σχέδιο τουρισμού

Η ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. εξέφρασε στις 3 Νοεμβρίου 2008 επιφυλάξεις για το προτεινόμενο χωροταξικό σχέδιο τουρισμού. Τόνισε την ανάγκη να ληφθούν στο σχέδιο υπ' όψιν σημαντικές μορφές τουρισμού όπως ο εκθεσιακός τουρισμός, ο οικοτουρισμός και ο αγροτουρισμός. Επίσης, επεσήμανε ότι θα πρέπει να ληφθεί επαρκώς υπ' όψιν η παρατεινόμενη λειψυδρία, καθώς και τα περιβαλλοντικά προβλήματα που δημιουργούν λύσεις αφαλάτωσης. Παράλληλα, ζήτησε να μειωθεί ο συντελεστής 0,2 για την εκτός σχεδίου δόμηση μεγάλων εκτάσεων, ιδίως μάλιστα όταν δεν προβλέπεται η συνεισφορά ιδιοκτησίας για τη δημιουργία κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων.

«Η φτώχεια στην περίοδο της παγκοσμιοποίησης»

Ημερίδα της Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

«Η φτώχεια στην περίοδο της παγκοσμιοποίησης» είναι το θέμα της Ημερίδας που πραγματοποίησε η Α.Δ.Ε.Δ.Υ. και το Ινστιτούτο της Κοινωνικό Πολύκεντρο, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων της Δ.Ε.Θ., την Πέμπτη, 4 Σεπτεμβρίου 2008, σε κεντρικό ξενοδοχείο της Θεσσαλονίκης.

Στη διάρκεια της Ημερίδας, ο Πρόεδρος της Α.Δ.Ε.Δ.Υ. κ. **Σπύρος Παπασπύρος** μίλησε για τη φτώχεια και τις νέες ανισότητες που διαμορφώνουν η παγκοσμιοποίηση του κεφαλαίου και των αγορών, αλλά και η τάση για ενοποίηση των αγορών εργασίας.

Το πρωτόκολλο του Κυότο και οι υποχρεώσεις της Ελλάδας

Δρ Χριστίνα Θεοχάρη

Περιβαλλοντολόγος Μηχανικός

Τα τελευταία χρόνια γίνεται ιδιαίτερη συζήτηση στη χώρα μας για το Πρωτόκολλο του Κυότο. Δεδομένου ότι η δημόσια αυτή συζήτηση, που πολλές φορές γίνεται και στο πλαίσιο πολιτικής έντασης, δε συνοδεύεται από ενημέρωση της κοινής γνώμης για το τι είναι αυτό το Πρωτόκολλο, η Ο.Κ.Ε. θεώρησε χρήσιμο να φιλοξενήσει στις στήλες του περιοδικού της το ακόλουθο άρθρο.

1. Εισαγωγή

Το Πρωτόκολλο του Κυότο, το οποίο αποτελεί ένα πρώτο βήμα στον δρόμο της μείωσης των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου για την αποτροπή των κλιματικών αλλαγών, τέθηκε σε ισχύ στις 16 Φεβρουαρίου 2005. Προς το παρόν είναι το μόνο διαθέσιμο διεθνές νομικό εργαλείο, το οποίο περιλαμβάνει δεσμευτικούς και ποσοτικοποιημένους στόχους περιορισμού και μείωσης των αερίων του φαινομένου του θερμοκηπίου. Απώτερος σκοπός να περιορισθεί η αναμενόμενη αύξηση της μέσης θερμοκρασίας της γης έως το 2050, στους 2°C.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση ηγείται των βιομηχανικών χωρών που έχουν επικυρώσει το Πρωτόκολλο του Κυότο, η ισχύς του οποίου λήγει το 2012. Πολλές αναπτυσσόμενες χώρες έχουν εκφράσει ενδιαφέρον και ήδη συμμετέχουν στο σχεδιασμό των πολιτικών πρωτοβουλιών που πρέπει να εφαρμοσθούν μετά το 2012. Στο πλαίσιο αυτό, έχει διαφανεί ότι η Βραζιλία, η Νότιος Αφρική και η πλειοψηφία των χωρών της Αφρικής είναι οι νέοι σύμμαχοι της Ε.Ε.. Η προσοχή τώρα εστιάζεται στους τρόπους συνεργασίας με τις υπόλοιπες μεγάλες χώρες όπως οι ΗΠΑ, η Ινδία και η Κίνα, που αν και παράγουν περίπου το 70% των παγκόσμιων εκπομπών, εντούτοις δεν έχουν αναλάβει δεσμεύσεις μείωσής τους.

2. Τα τεχνικά χαρακτηριστικά του Πρωτοκόλλου

Το Πρωτόκολλο του Κυότο αφορά στις εκπομπές έξι αερίων θερμοκηπίου:

- Διοξείδιο του άνθρακα (CO₂)
- Μεθάνιο (CH₄)
- Υποξείδιο του αζώτου (N₂O)
- Υδροφθοράνθρακες (HFC)
- Υπερφθοριωμένοι υδρογονάνθρακες (PFC)
- Εξαφθοριούχο θείο (SF₆).

Στο πλαίσιο του Πρωτοκόλλου του Κυότο τα κράτη μέλη της Ε.Ε. οφείλουν συλλογικά να μειώσουν τις εκπομπές των αερίων του θερμοκηπίου κατά 8% μεταξύ 2008 και 2012. Για την περίοδο που προηγείται του 2008, οι συμβαλλόμενοι δεσμεύονταν στην επίτευξη προόδου το αργότερο έως το 2005 και στην ανά πάσα στιγμή προσκόμιση των σχετικών αποδείξεων. Το έτος 1995 μπορεί να θεωρηθεί, από τους συμβαλλόμενους που το επιθυμούν, ως έτος αναφοράς για τις εκπομπές HFC, PFC και SF₆. Για την επίτευξη των εν λόγω στόχων, το Πρωτόκολλο προτείνει μια σειρά μέσων όπως:

- ▶ η ενίσχυση ή η θέσπιση εθνικών πολιτικών μείωσης των εκπομπών (αύξηση της ενεργειακής αποτελεσματικότητας, προώθηση των αειφόρων μορφών γεωργίας, ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.)
- ▶ η συνεργασία με τα άλλα συμβαλλόμενα μέρη (ανταλλαγή εμπειρίας ή πληροφοριών, συντονισμός των εθνικών πολιτικών με στόχο την αποτελεσματικότητα, μέσω μηχανισμών συνεργασίας, όπως άδειες εκπομπής, από κοινού εφαρμογή και κατάλληλος μηχανισμός ανάπτυξης).

Το αργότερο ένα έτος πριν από την πρώτη περίοδο δέσμευσης, οι συμβαλλόμενοι όφειλαν να θεσπίσουν εθνικό σύστημα υπολογισμού των ανθρωπογενών εκπομπών από τις πηγές, καθώς και της απορρόφησης από τις καταβόθρες, όλων των αερίων του θερμοκηπίου που δεν ελέγχονται από το Πρωτόκολλο του Μόντρεαλ. Πάντως, σύμφωνα με την Γραμματεία της Σύμβασης του ΟΗΕ για την Κλιματική Αλλαγή, για να εξαιρεθεί η απειλή των κλιματικών αλλαγών απαιτείται μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 50-70% περίπου μέσα στις επόμενες δεκαετίες. Είναι σαφές ότι το Πρωτόκολλο αυτό δεν είναι παρά ένα πρώτο αναγκαίο βήμα προς την εξεύρεση μιας λύσης. Ο δρόμος όμως είναι ακόμη μακρύς.

3. Η Ευρωπαϊκή Ένωση

Στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η συγκράτηση της ανόδου της θερμοκρασίας του πλανήτη στους 2°C σε σχέση με τα προβιομηχανικά επίπεδα, δεδομένου ότι πέραν του ορίου αυτού, αυξάνονται γεωμετρικά οι κίνδυνοι μη αναστρέψιμων και, ενδεχομένως, καταστροφικών πλανητικών αλλαγών. Σε πολλά μέρη του κόσμου έχει ήδη χρειαστεί να αντιμετωπιστούν οι επιπτώσεις της κατά 0,76°C αύξησης της παγκόσμιας μέσης θερμοκρασίας σε σχέση με την προβιομηχανική εποχή, ενώ εάν διατηρηθούν οι τρέχουσες τάσεις, η παγκόσμια θερμοκρασία αναμένεται να αυξηθεί κατά 1,8° ως 4°C στον αιώνα που διανύουμε. Ακόμη και η κατά 2°C άνοδος της θερμοκρασίας θα έχει σοβαρές επιπτώσεις και η Ευρώπη δεν πρόκειται να μείνει ανεπηρέαστη. Η Ευρώπη έχει ήδη γνωρίσει, τον παρελθόντα αιώνα, άνοδο της θερμοκρασίας κατά 1°C περίπου, δηλαδή ταχύτερη από ό,τι ο παγκόσμιος μέσος όρος, και οι επιπτώσεις είναι σαφώς μετρήσιμες, όπως για παράδειγμα, το λιώσιμο των παγετώνων.

Η Ε.Ε. παρουσίασε τον Ιανουάριο 2008 τα αναγκαία μέτρα για την υλοποίηση των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σε σχέση με την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, στο πλαίσιο του Πρωτοκόλλου του Κυότο και της Διεθνούς Σύμβασης για την Κλιματική Αλλαγή. Αυτά είναι:

1. Μείωση κατά 20% των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου μέχρι το 2020, συγκριτικά με τα επίπεδα εκπομπών του 1990. Η μείωση θα φτάσει το 30% εφόσον επιτευχθεί συμφωνία με άλλες αναπτυγμένες χώρες.
2. Το 20% της ενέργειας μέχρι το 2020 να προέρχεται από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.). Υπήρξε διαφοροποίηση για κάθε χώρα και για την Ελλάδα το ποσοστό αυτό είναι 18%.
3. Να υπάρξει 20% εξοικονόμηση ενέργειας έως το 2020.
4. Τα καύσιμα των μεταφορών να περιλαμβάνουν βιοκαύσιμα σε ποσοστό 10%. Η καλλιέργεια των βιοκαυσίμων γίνεται υπό όρους περιβαλλοντικής συμβατότητας και αποτροπής επιπτώσεων στην παραγωγή τροφίμων.

Το συνολικό κόστος από την προτεινόμενη δέσμη εκτιμάται σε 60 δισ. ευρώ ετησίως.

4. Η Ελλάδα

Η Ελλάδα παράγει το 2 τοις χιλίοις (2%) των παγκόσμιων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Η σημαντικότερη πηγή αερίων του θερμοκηπίου και ιδιαίτερα του CO₂ στη χώρα μας είναι η παραγωγή και χρήση ηλεκτρικής ενέργειας. Η ζήτηση ενέργειας στην Ελλάδα καλύπτεται σε ποσοστό 94% από συμβατικά καύσιμα, δηλ. αυτά από τα οποία παράγονται τα αέρια του θερμοκηπίου. Το μερίδιο ευθύνης της βιομηχανίας εντοπίζεται στις εκπομπές CO₂, (π.χ. από την παραγωγή τσιμέντου) καθώς και στις εκπομπές φθοριούχων ενώσεων. Η διάθεση των απορριμμάτων και ο αγροτικός τομέας έχουν το μεγαλύτερο μερίδιο ευθύνης για την παραγωγή CH₄. Η κατανομή αυτή υποδεικνύει και τα πεδία στα οποία πρέπει να κατευθυνθεί η προσπάθεια, και ιδίως τη σημασία της ανάπτυξης της ηλεκτροπαραγωγής από Α.Π.Ε. Η ανάπτυξη των Α.Π.Ε. αποτελεί βασική προτεραιότητα της παγκόσμιας κοινωνίας με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση του φαινομένου του θερμοκηπίου.

Η Ελλάδα, στο πλαίσιο των διεθνών και ευρωπαϊκών της υποχρεώσεων, οφείλει να περιορίσει την αύξηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στο 25% για το διάστημα 2008-2012, με βάση το 1990 για το διοξείδιο του άνθρακα και το 1995 για τους λοιπούς ρύπους του φαινομένου του θερμοκηπίου. Αυτό αποτελεί τον εθνικό μας στόχο. Το ΥΠΕΧΩΔΕ έχει καταρτίσει: Το 1ο Εθνικό Σχέδιο Κατανομής Δικαιωμάτων Εκπομπών για την περίοδο 2005-2007, το οποίο υποχρέωνε 139 βιομηχανικές εγκαταστάσεις να μειώσουν τις εκπομπές τους κατά 2,1% και το 2ο Εθνικό Σχέδιο Κατανομής Δικαιωμάτων Εκπομπών για την περίοδο 2008-2012, με το οποίο 140 βιομηχανίες πρέπει να μειώσουν τις εκπομπές τους κατά 16,6%. Παράλληλα μέτρα συνιστούν:

- ▶ Η θεσμοθέτηση του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για την προώθηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.
- ▶ Η προσαρμογή των εγκαταστάσεων των πλέον ρυπογόνων βιομηχανικών κλάδων στις Βέλτιστες Διαθέσιμες Τεχνικές,

με στόχο τον περιορισμό των εκπομπών ρύπων και την εξοικονόμηση ενέργειας. Ήδη για το 1/3 των βιομηχανιών έχουν εκδοθεί οι σχετικές αποφάσεις.

- ▶ Η εκπόνηση και εφαρμογή επιχειρησιακών σχεδίων αντιμετώπισης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης για όλα τα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας καθώς και η εκπόνηση Εθνικού Σχεδίου αντιμετώπισης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης για τον έλεγχο των εκπομπών από τις οδικές μεταφορές, τη βιομηχανία, την κεντρική θέρμανση.

Στόχος η επιτάχυνση της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και αύξηση της ενεργειακής ασφάλειας.

5. Το Εθνικό Σχέδιο Κατανομής Δικαιωμάτων Εκπομπών για την περίοδο 2008 - 2012

Σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Κατανομής Δικαιωμάτων Εκπομπών για την περίοδο 2008 - 2012, προχωρούμε σε μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου την περίοδο 2008 - 2012 κατά 16,6% για 152 βιομηχανίες. Στις 152 βιομηχανίες του νέου Εθνικού Σχεδίου περιλαμβάνονται 33 εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής, 24 λοιπές εγκαταστάσεις καύσης, 4 διυλιστήρια, 1 εγκατάσταση φρύξης μεταλλευμάτων, 5 εγκαταστάσεις παραγωγής σιδήρου & χάλυβα, 8 εγκαταστάσεις παραγωγής κλίνκερ τσιμέντου, 18 ασβεστοποιίες, 1 υαλουργία, 44 εγκαταστάσεις παραγωγής κεραμικών και τέλος 14 εγκαταστάσεις παραγωγής

χαρτιού και χαρτονιού. Τα συνολικά δικαιώματα εκπομπών προς κατανομή για την πενταετία 2008-2012 ανέρχονται τελικά σε 345.606.165 τόνους CO₂, και κατανέμονται στο σύνολό τους δωρεάν. Επίσης, προβλέπεται ένα ποσοστό δικαιωμάτων για νέες εγκαταστάσεις (Αποθήκη Νεοεισερχομένων) για την περίοδο 2008-2012 ύψους 16.740.701 τόνων CO₂ (4,8 % των συνολικών προς κατανομή δικαιωμάτων). Η κατανομή των δικαιωμάτων ανά δραστηριότητα παρουσιάζεται στον Πίνακα 1.

6. Οι ευέλικτοι μηχανισμοί του Πρωτοκόλλου του Κυότο

Μία χώρα μπορεί να πετύχει τους στόχους που της ορίζει το Πρωτόκολλο είτε μειώνοντας τις εκπομπές της, είτε, εναλλακτικά, χρησιμοποιώντας παράλληλα και κάποιους από τους λεγόμενους “ευέλικτους μηχανισμούς” που διαθέτει το Πρωτόκολλο. Συνοπτικά, οι μηχανισμοί αυτοί είναι οι εξής τρεις:

i. Εμπορία εκπομπών (Emissions trading)

Μία βιομηχανικά αναπτυγμένη χώρα που έχει μειώσει τις εκπομπές της πέραν των αρχικών στόχων που προβλέπει το Πρωτόκολλο, μπορεί να “πουλήσει” αυτή την επιπλέον μείωση σε άλλη χώρα που αντιμετωπίζει δυσκολίες στο να πετύχει το στόχο της, η οποία θα λειτουργήσει το 2008 σε διεθνές επίπεδο. Σε Κοινοτικό επίπεδο η εμπορία εκπομπών ξεκίνησε την 1η Ιανουαρίου 2005 με τη δημιουργία του Κοινοτικού συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και αρχικά καλύπτει εκπομπές μόνο διοξειδίου του άνθρακα από μεγάλες σταθερές πηγές. Παράλληλα, αποβλέπει στον περιορισμό, κατά το δυνατόν, των αρνητικών επιπτώσεων στην οικονομική ανάπτυξη και την απασχόληση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκτιμά ότι η κοινοτική προσέγγιση θα διασφαλίσει ότι ο ανταγωνισμός δεν θα στρεβλώνεται εντός της εσωτερικής αγοράς. Σε συνδυασμό με άλλες πολιτικές και μέτρα, η εμπορία εκπομπών αντιμετωπίζεται ως ένα σημαντικό μέρος της κοινοτικής στρατηγικής για την εφαρμογή των δεσμεύσεων της ΕΕ.

ii. Δημιουργία ενός “Μηχανισμού Καθαρής Ανάπτυξης” (Clean Development Mechanism)

Ο τελικός στόχος αυτού του μηχανισμού είναι οι αναπτυσσόμενες χώρες να αναπτύξουν καθαρές τεχνολογίες για να

μειώσουν τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Ο Μηχανισμός Καθαρής Ανάπτυξης παρέχει κίνητρα έτσι ώστε οι βιομηχανικά αναπτυγμένες χώρες να χρηματοδοτήσουν προγράμματα για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στις αναπτυσσόμενες χώρες. Έτσι, μια βιομηχανικά ανεπτυγμένη χώρα, αντί να μειώσει τις δικές της εκπομπές, μπορεί να βοηθήσει στη μείωση των εκπομπών σε κάποια φτωχότερη χώρα όπου η μείωση αυτή είναι ευκολότερη και φθηνότερη.

iii. Από κοινού υλοποίηση (Joint Implementation)

Παρεμφερές εργαλείο με τον Μηχανισμό Καθαρής Ανάπτυξης. Σε αντίθεση όμως μ' αυτόν, αφορά όχι στις αναπτυσσόμενες χώρες, αλλά μόνο εκείνες που έχουν δεσμευτεί σε μειώσεις μέσω του Πρωτοκόλλου του Κυότο, όπως για παράδειγμα οι χώρες της Ανατολικής Ευρώπης.

7. Το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών στην Ελλάδα

Με την ΚΥΑ 54409/2632 (ΦΕΚ 193 1Β') ενσωματώθηκε η Οδηγία 2003/87/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο και καθορίστηκε η λειτουργία του συστήματος στην Ελλάδα. Σύμφωνα με την ΚΥΑ, αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του συστήματος ορίζεται το ΥΠΕΧΩΔΕ και συγκεκριμένα το Γραφείο Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (Γ.Ε.Δ.Ε.), ενώ για την πραγματοποίηση του συντονιστικού ρόλου του ΥΠΕΧΩΔΕ και την εναρμόνιση των πολιτικών που ασκούνται από τα συναρμόδια Υπουργεία, λειτουργεί Διυπουργική Επιτροπή με τη συμμετοχή του ΥΠΕΧΩΔΕ, του Υπ. Ανάπτυξης και του Υπ. Οικονομίας και Οικονομικών, της οποίας η συγκρότηση πραγματοποιήθηκε με την Υπουργική Απόφαση 27706/2006 (ΦΕΚ 953Β').

8. Παρακολούθηση εκπομπών και υποβολή εκθέσεων

Σύμφωνα με την ΚΥΑ 54409/2632/2004, ο φορέας εκμετάλλευσης κάθε εγκατάστασης υποχρεούται:

Δραστηριότητες	Σύνολο δικαιωμάτων σε υφιστάμενες εγκαταστάσεις (τόνοι διοξειδίου του άνθρακα)
Ηλεκτροπαραγωγή	230.117.824
Λοιπές καύσεις	7.096.575
Διυλιστήρια	20.483.355
Φρύξη	4.048.345
Σίδηρος - Χάλυβας	2.828.620
Τσιμέντα	53.863.840
Ασβέστης	4.633.535
Γυαλί	285.585
Κεραμικά	4.570.885
Χαρτί	936.9003
Σύνολο	328.865.464

Πίνακας 1: Δικαιώματα εκπομπών ανά δραστηριότητα (περίοδος 2008-2012)

- να παρακολουθεί τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίων από την εγκατάσταση και
- να υποβάλλει στο Γ.Ε.Δ.Ε. επαληθευμένη έκθεση.

Η έκθεση καταρτίζεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην Απόφαση 2004/156/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 29ης Ιανουαρίου 2004 και επαληθεύεται από διαπιστευμένους επαληθευτές του ΥΠΑΝ. Οι εκθέσεις υποβάλλονται μέχρι την 31η Μαρτίου κάθε έτους και αφορούν στις εκπομπές του αμέσως προηγούμενου ημερολογιακού έτους. Η μη έγκαιρη υποβολή των εκθέσεων συνεπάγεται την επιβολή των προστίμων.

9. Μητρώο

Το Εθνικό Κέντρο Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης (Ε.Κ.Π.Α.Α.) σε συνεργασία με το Γ.Ε.Δ.Ε. καταρτίζει και τηρεί μητρώο (Κανονισμός 2216/2004 ΕΚ), για την επακριβή καταγραφή της εκχώρησης, κατοχής, μεταβίβασης και ακύρωσης δικαιωμάτων.

10. Η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

Λόγω των τρεχουσών και μελλοντικών επιπτώσεων, η προσαρμογή στην αλλαγή του κλίματος αποτελεί πλέον ένα απαραίτητο συμπλήρωμα του περιορισμού των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου. Η έγκαιρη κινητοποίηση για την προσαρμογή στην αλλαγή του κλίματος θα μπορούσε να αποφέρει σαφή οικονομικά οφέλη, προλαμβάνοντας τις τυχόν ζημιές και ελαχιστοποιώντας τις απειλές για τα οικοσυστήματα, την υγεία του ανθρώπου, τις περιουσίες και τις υποδομές. Επίσης, η προσαρμογή θα μπορούσε να δημιουργήσει νέες οικονομικές ευκαιρίες, όπως είναι οι νέες αγορές καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών.

Γνώμη της Ο.Κ.Ε. επί της έκθεσης του Σ.Ε.Ε.Σ. «Μέτρα και μέσα για μια βιώσιμη και ανταγωνιστική ενεργειακή πολιτική»

Στις 12 Ιουνίου 2008, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Εθνικής Ενεργειακής Στρατηγικής (Σ.Ε.Ε.Σ.) κ. **Ραφαήλ Μωυσής** απέστειλε στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Ο.Κ.Ε.) ερωτηματολόγιο επί του κειμένου «Έκθεση Μακροχρόνιου Ενεργειακού Σχεδιασμού - Άνοιξη 2008», ζητώντας σχετικά τη Γνώμη της Ο.Κ.Ε.

Η Εκτελεστική Επιτροπή της Ο.Κ.Ε. συνέστησε Επιτροπή Εργασίας αποτελούμενη από τους κ.κ. **Φωκίωνα Δεληγιάννη, Ιωάννη Στεφάνου, Ιωάννη Πούγκο, Φίλιππο Ταυρή, Νικόλαο Λιόλιο** και **Γεώργιο Γωνιώτακη**. Πρόεδρος ορίστηκε ο κ. Στεφάνου.

Στις εργασίες της Επιτροπής Εργασίας μετείχαν ως εμπειρογνώμονες οι κ.κ. **Κ. Βαρσάμης, Ν. Βασιλάκος** και **Θ. Τερζόπουλος**. Από πλευράς Ο.Κ.Ε., μετείχαν οι επιστημονικές συνεργάτιδες **Δρ. Αφροδίτη Μακρυγιάννη** και κα **Μαρία Ιωαννίδου**, η οποία είχε και τον επιστημονικό συντονισμό της Επιτροπής. Ερευνητική στήριξη παρείχε από πλευράς Ο.Κ.Ε. η Υπεύθυνη Αρχείου - Βιβλιοθήκης κα **Βαρβάρα Γεωργοπούλου**.

Η Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε. ενέκρινε το τελικό κείμενο της Γνώμης στη συνεδρίασή της στις **21 Ιουλίου 2008**, όπου παρέστησαν 33 μέλη.

Οι βασικότερες θέσεις που διατυπώνει η Ο.Κ.Ε. στη Γνώμη αυτή είναι οι ακόλουθες:

Ο εθνικός ενεργειακός σχεδιασμός δεν μπορεί να εξαντλείται στην περιγραφή ενός γενικού πλαισίου, χωρίς συγκεκριμένη στόχευση και θέσεις. Ένα σχέδιο εθνικού ενεργειακού σχεδιασμού πρέπει να αποτελεί βασικό εργαλείο καθοδήγησης του ενεργειακού χάρτη της χώρας που θα συνθέτει και θα προωθεί αποτελεσματικά τη διασφάλιση της απαιτούμενης ενέργειας στη χώρα.

Η εξοικονόμηση ενέργειας αποτελεί βασική στόχευση αλλά δεν μπορεί να αναδεικνύεται ως πανάκεια για τα ενεργειακά προβλήματα. Η προσπάθεια εξοικονόμησης ενέργειας πρέπει να εξομοιωθεί, όσον αφορά στην αντίληψη και τα κίνητρα, με την παραγωγή ενέργειας.

Στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου ενεργειακού σχεδιασμού, η πολιτεία θα πρέπει να στηρίξει αποφασιστικά το ρόλο της ενέργειας ως μοχλού περιφερειακής ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής.

Η αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας πρέπει να αποτελέσει τμήμα του μακροχρόνιου ενεργειακού σχεδιασμού. Η πραγματική πρόκληση για την πολιτεία αφορά στην προστασία των οικονομικά ασθενέστερων από την αύξηση των τιμών των ενεργειακών προϊόντων.

Η πολιτική της «προσβασιμότητας»/ «διαθεσιμότητας» σε νέες ενεργειακές πηγές είναι, χωρίς αμφιβολία, μία σωστή στρατηγική επιλογή στην κατεύθυνση της ενίσχυσης της γεωπολιτικής θέσης της χώρας, της διαφοροποίησης των πηγών και αύξησης της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού της χώρας. Είναι κρίσιμο, όμως, να προηγηθεί η εξασφάλιση της διαθεσιμότητας, και μάλιστα η μακροχρόνια, έναντι της προσβασιμότητας. Είναι σημαντικό η χώρα μας να διασφαλίσει την υπογραφή μακροχρόνιων συμφωνιών προμήθειας φυσικού αερίου, οι οποίες προκειμένου να υλοποιηθούν προϋποθέτουν βέβαια και την υλοποίηση έργων προσβασιμότητας.

Στο θέμα της απελευθέρωσης της αγοράς ενέργειας, απαιτείται να διασφαλισθεί, όχι μόνο θεομικά, αλλά κυρίως στην πράξη, ο ισότιμος ανταγωνισμός μεταξύ όλων των συμμετεχόντων στην εγχώρια αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Η θεμελιώδης απαίτηση για την απελευθέρωση της εγχώριας αγοράς ενέργειας προϋποθέτει, επίσης, και στηρίζεται καθοριστικά στη διασφάλιση πραγματικής ανεξαρτησίας για τους Διαχειριστές των Συστημάτων και για τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας.

Άμεση προτεραιότητα πρέπει να αποτελέσει η αναμόρφωση της δομής και λειτουργίας του ενεργειακού μας συστήματος, ώστε αυτό να ανταποκρίνεται στην ευρωπαϊκή πολιτική και τις ανάγκες που προκύπτουν από την κλιματική αλλαγή. Δεν υπάρχει δυνατότητα μετάθεσης των σχετικών αποφάσεων για το μέλλον.

Η εισαγωγή λιθάνθρακα στην εγχώρια ηλεκτροπαραγωγή μπορεί να γίνει αποδε-

κτή ως στρατηγική επιλογή υπό δύο όμως σημαντικές προϋποθέσεις: α) Η εισαγωγή αυτή θα πρέπει να γίνει σταδιακά και συγκροτημένα με βάση έναν ολοκληρωμένο σχεδιασμό κάλυψης, τουλάχιστον εικοσαετίας, των αναγκών ηλεκτροπαραγωγής της χώρας με καύσιμα (εγχώρια και εισαγόμενα). Ο σχεδιασμός αυτός θα πρέπει να είναι ισορροπημένος από πλευράς συμμετοχής καυσίμων αλλά και τεχνολογιών και να περιλαμβάνει αυστηρά χωροταξικά και περιβαλλοντικά κριτήρια, β) ο λιθάνθρακας θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί ως καύσιμο σε νέες μονάδες ηλεκτροπαραγωγής, τελευταίας τεχνολογίας ως προς το βαθμό απόδοσης και την περιβαλλοντική συμβατότητα.

Κύρια προβλήματα και βασικοί αναμενόμενοι παράγοντες σε κάθε σοβαρή προσπάθεια ανάπτυξης των Α.Π.Ε. στη χώρα μας είναι και παραμένουν, εδώ πολλά χρόνια: α) το θεσμικό -διοικητικό- αδειοδοτικό πλαίσιο υλοποίησης των έργων Α.Π.Ε., το οποίο είναι άκρως γραφειοκρατικό, κατακερματισμένο, ασπές β) η έλλειψη επαρκών ηλεκτρικών δικτύων για τη μεταφορά της ενέργειας που παράγεται από Α.Π.Ε., ιδιαίτερα σε περιοχές της χώρας με υψηλό δυναμικό Α.Π.Ε. και γ) η παντελής έλλειψη ουσιαστικής ενημέρωσης από την Πολιτεία και τους αρμόδιους φορείς της προς τις τοπικές κοινωνίες, για τα πολλαπλά οφέλη που προσπορίζει η ανάπτυξη των Α.Π.Ε.

Τέλος, η πρόταση για τη διερεύνηση της σκοπιμότητας στροφής του αγροτικού κόσμου προς τις ενεργειακές καλλιέργειες για την παραγωγή βιοντίζελ δεν λαμβάνει υπόψη της τα συμπεράσματα σχετικής έρευνας της ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ. Σύμφωνα με τα τελικά συμπεράσματα οι ενεργειακές καλλιέργειες στην Ελλάδα δεν είναι ούτε βιώσιμες, ούτε ανταγωνιστικές χωρίς υψηλές κρατικές ενισχύσεις. Επιπρόσθετα, η Ε.Ε. πρότεινε πρόσφατα την κατάργηση της ενίσχυσης των 4.5 ευρώ ανά στρέμμα ενεργειακών καλλιεργειών.

Γνώμη Πρωτοβουλίας της Ο.Κ.Ε. με θέμα: «Ακρίβεια - 2008»

Τον Ιούνιο του 2008 η Εκτελεστική Επιτροπή αποφάσισε να εκδώσει Γνώμη με την οποία θα επικαιροποιούσε τη Γνώμη Πρωτοβουλίας με τίτλο «Ακρίβεια - Κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις», που είχε εκδώσει το Μάρτιο του 2006.

Τη Γνώμη επεξεργάστηκε Επιτροπή Εργασίας, αποτελούμενη από τους κ.κ. **Ιωάννη Στεφάνου, Νίκο Σκορίνη, Κώστα Παπαντωνίου, Φώτη Κολεβέντη, Δημήτρη Οικονομίδη, και Νίκο Λιόλιο**. Πρόεδρος της Επιτροπής ορίσθηκε ο κ. Παπαντωνίου.

Στην Επιτροπή συμμετείχαν επίσης ως εμπειρογνώμονες οι κ.κ. **Θανάσης Ζεκεντές, Ηλίας Ιωακείμογλου και Μιχάλης Μητσόπουλος**. Επιστημονική στήριξη παρείχαν οι επιστημονικοί συνεργάτες της Ο.Κ.Ε. κα **Μαρία Ιωαννίδου** και η **Δρ. Αφροδίτη Μακρυγιάννη** η οποία είχε και τον επιστημονικό συντονισμό της ομάδας και ο **Δρ. Αθανάσιος Παπαϊωάννου**, επιστημονικός σύμβουλος της Ο.Κ.Ε. Από πλευράς Ο.Κ.Ε. στήριξη επίσης παρείχε η κα **Δήμητρα Λαμπροπούλου**, οικονομολόγος.

Η Γνώμη τελικά υιοθετήθηκε από την Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε. στις **27 Αυγούστου του 2008** όπου παρευρέθηκαν 37 συνολικά μέλη της.

Τα βασικά σημεία της Γνώμης ήταν τα εξής:

Η έξαρση της ακρίβειας μέσα στο τρέχον έτος πυροδοτήθηκε από διεθνείς παράγοντες πλην όμως οι επιπτώσεις της στους πολίτες εντάθηκαν από ενδογενείς παράγοντες. Η Γνώμη της Ο.Κ.Ε. κάνει αναλυτικά αναφορά τόσο στους διεθνείς όσο και, κυρίως, στους εγχώριους παράγοντες.

Το φαινόμενο επιδρά αρνητικά από δύο απόψεις: αφ' ενός ενεργεί ανασταλτικά στην αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας και αφ' ετέρου υπονομεύει την κοινωνική συνοχή, ιδίως καθώς πλήττει περισσότερο τα μεσαία και χαμηλά εισοδηματικά

στρώματα που ως επί το πλείστον έχουν ανελαστικές δαπάνες και έτσι είναι δυσχερές να αναπροσαρμόσουν την καταναλωτική τους συμπεριφορά.

Στη συνέχεια, η Ο.Κ.Ε., αφού αναγνωρίζει τα περιορισμένα περιθώρια παρέμβασης της χώρας μας και των κοινωνικών φορέων στους διεθνείς παράγοντες έντασης της ακρίβειας, δίνει έμφαση σε προτάσεις για τον περιορισμό των ενδογενών παραγόντων που δημιουργούν την ακρίβεια.

Συγκεκριμένα, προτείνει τα εξής:

▶ **Ενίσχυση της λειτουργίας της Επιτροπής Ανταγωνισμού**

Απαιτείται να διευρυνθεί η λειτουργία της Επιτροπής, να ενισχυθεί η αυτονομία της, να διαμορφωθεί κατάλληλα η σύνθεσή της και να στελεχωθεί με επαρκές και κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό. Η απόδοση ουσιαστικών αρμοδιοτήτων παρέμβασης στην Επιτροπή θα «λύσει τα χέρια» της, απαλλάσσοντάς την από αγκυλώσεις που την εμποδίζουν να ασκήσει απρόσκοπτα τα καθήκοντά της.

▶ **Βελτίωση του δικτύου διάθεσης των αγροτικών προϊόντων και υγρών καυσίμων**

Είναι επιβεβλημένη η ενθάρρυνση της λειτουργίας δομών, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών συνεταιρισμών, που να μπορούν να διακινούν αποτελεσματικά την παραγωγή και να τροφοδοτούν την αγορά με κανονική ροή και χωρίς υπερβολικές επιβαρύνσεις τιμών, ειδικά στις περιπτώσεις εκείνες που απαιτούνται υποδομές τις οποίες δεν διαθέτουν οι μεμονωμένοι παραγωγοί. Επίσης, πρέπει να διευκολυνθεί η δυνατότητα απευθείας πρόσβασης του παραγωγού στον καταναλωτή.

Είναι ανάγκη να επανεξετασθεί το θεσμικό πλαίσιο διακίνησης και διάθεσης των καυσίμων στην Ελλάδα.

Επίσης, θα πρέπει να επιταχυνθεί η μείωση της εξάρτησης της χώρας από τα συμβατικά καύσιμα και να αυξηθεί η χρήση των ανανεώσιμων μορφών ενέργειας στη βάση και των πρόσφατων δεσμεύσεων της χώρας μας.

▶ **Μείωση του διοικητικού κόστους**

Θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για τον περιορισμό του διοικητικού κόστους στα απολύτως απαραίτητα επίπεδα. Η υιοθέτηση της πρακτικής της καλής νομοθέτησης με την αξιολόγηση των επιπτώσεων που κάθε μέτρο έχει στην αγορά και την κοινωνία αποτελεί αδήριτη ανάγκη για πολλούς λόγους, μεταξύ των οποίων και η διευκόλυνση της προσπάθειας καταπολέμησης της ακρίβειας.

▶ **Ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών της αγοράς**

Θα πρέπει να παρακολουθούνται σε καθημερινή βάση οι τιμές και η ποιότητα των προϊόντων και των υπηρεσιών, ιδιαίτερα εκείνων που είναι

ευρείας κατανάλωσης και θα πρέπει να λαμβάνονται μέτρα σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπου διαπιστώνονται ακατάλληλες ή υποβαθμισμένη ποιότητα.

Παράλληλα, θα πρέπει να διασφαλιστεί η εφαρμογή των επιβαλλόμενων προστίμων και των σχετικών δικαστικών αποφάσεων με συνεπή και συνεχή παρακολούθηση της τύχης τους μετά την έκδοσή τους.

► **Διασφάλιση συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού στην αγορά υπηρεσιών** με κύρια ζητούμενα την ποσοτική και ποιοτική επάρκεια, τις ανταγωνιστικές τιμές και τη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο. Η περαιτέρω απελευθέρωση των υπηρεσιών κρίνεται απαραίτητη με βασικές προϋποθέσεις την εκτίμηση του κόστους συμμόρφωσης προς τις επιταγές της ενιαίας αγοράς και τη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής. Σε κάθε περίπτωση οι διαδικασίες απελευθέρωσης δεν πρέπει να οδηγούν σε απορρύθμιση των εργασιακών σχέσεων και σε υποβάθμιση της ποιότητας -και της προσβασιμότητας- των υπηρεσιών γενικού δημοσίου συμφέροντος.

► **Εξυγίανση της λειτουργίας των επιχειρήσεων κοινής ωφελείας**

Η συγκράτηση των τιμών δεν μπορεί παρά να αφορά, αν όχι να ξεκινήσει από τις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας. Θα πρέπει να επιδιωχθεί ενίσχυση της αποτελεσματικότητας μέσω του εξορθολογισμού του κόστους λειτουργίας τους.

► **Ενίσχυση των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων**

Η στήριξη των επιχειρήσεων αυτών, οι οποίες αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία των ελληνικών επιχειρήσεων, αποτελεί επομένως βασικό παράγοντα ενδυνάμωσης του ανταγωνισμού στην εγχώρια αγορά. Υπάρχει μία σειρά από δράσεις οι οποίες μπορούν να ωθήσουν τις δραστηριότητες των μικρών επιχειρήσεων (π.χ εισαγωγή νέων τεχνολογιών στην παραγωγή και οργάνωση, φορολογικά κίνητρα), στο πλαίσιο άλλωστε και των προσεγγίσεων που υιοθετούνται και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

► **Μέτρα στήριξης των ασθενέστερων εισοδηματικά στρωμάτων**

Πρέπει:

- Να υλοποιηθεί το Δίκτυο για την καταπολέμηση της Φτώχειας, στο πλαίσιο του οποίου εντάσσεται και η παροχή ενός ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος.

- Να τιμαριθμοποιηθεί η φορολογική κλίμακα ώστε οι ονομαστικές αυξήσεις να μην οδηγούν σε υψηλότερη φορολογία.
 - Στο ίδιο πλαίσιο θα πρέπει να ρυθμισθεί το θέμα της κατάργησης του επιδόματος του ΕΚΑΣ σε περιπτώσεις που οι δικαιούχοι υπερβαίνουν κατά λίγο το όριο λήψης του επιδόματος, λόγω κάποιας ονομαστικής αύξησης της σύνταξής τους.
 - Να προβλεφθεί για τη χειμερινή περίοδο η καταβολή επιδόματος θέρμανσης σε περίπτωση που διατηρηθούν σε υψηλά επίπεδα οι τιμές του πετρελαίου.
- **Ενίσχυση της καταναλωτικής συνείδησης και των νέων μορφών εμπορίου**

Επιβάλλεται ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των καταναλωτών απέναντι σε φαινόμενα κερδοσκοπίας και μη τήρησης των προδιαγραφών ποιότητας και ασφαλείας των προϊόντων. Προς την κατεύθυνση αυτή, κρίνεται απαραίτητη η ύπαρξη διαφάνειας στην κοστολόγηση των προϊόντων και υπηρεσιών καθώς και η ισχυροποίηση του καταναλωτικού κινήματος.

Επίσης, κρίνεται σκόπιμη η λήψη μέτρων για τη βελτίωση του επιπέδου ασφάλειας των ηλεκτρονικών συναλλαγών, ώστε να ενισχυθεί το ηλεκτρονικό εμπόριο και ο βαθμός ηλεκτρονικής δικτύωσης των ελληνικών νοικοκυριών.

Τέλος, στο πεδίο του τραπεζικού δανεισμού, και ειδικά στην παρούσα συγκυρία, ο δανειολήπτης, και ιδιαίτερα ο μικρός δανειολήπτης, χρειάζεται αναλυτική ενημέρωση και την εδραίωση ενός σαφούς πλαισίου προστασίας των δικαιωμάτων του ως καταναλωτή των τραπεζικών υπηρεσιών.

Σημειώνεται ότι η Γνώμη, λόγω της σημασίας και της επικαιρότητας του θέματος, παρουσιάστηκε σε ειδική εκδήλωση δημόσιου διαλόγου την Τρίτη, 2 Σεπτεμβρίου 2008, στη Θεσσαλονίκη.

Στις 28 Αυγούστου 2008, ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών κ. Γιώργος Αλογοσκούφης απέστειλε προς γνωμοδότηση στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Ο.Κ.Ε.) το Σχέδιο Νόμου με θέμα «Ενίσχυση της διαφάνειας του Κρατικού Προϋπολογισμού, έλεγχος των Δημοσίων Δαπανών, Μέτρα Φορολογικής Δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις».

Η Εκτελεστική Επιτροπή της Ο.Κ.Ε. συνέστησε Επιτροπή Εργασίας αποτελούμενη από τους κ.κ. **Ιωάννη Στεφάνου, Γεώργιο Ντουντούμη, Φίλιππο Ταυρή, Γεώργιο Κουτσιμπογιώργο, Νίκο Λιόλιο και Δημήτρη Οικονομίδη**. Πρόεδρος της Επιτροπής ορίστηκε ο κ. Στεφάνου.

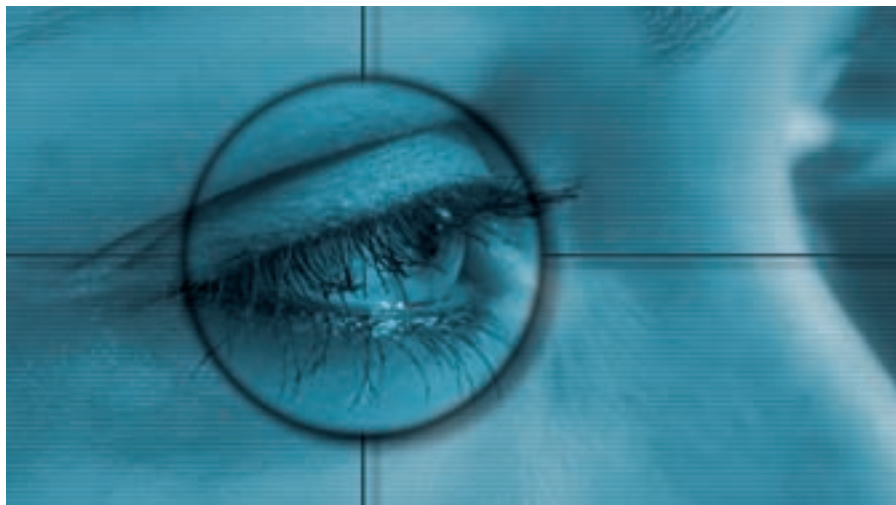
Στις εργασίες της Επιτροπής Εργασίας μετείχαν ως εμπειρογνώμονες η κα **Λήδα Κοντογιάννη** και οι κ.κ. **Κώστας Αναστασόπουλος, Γιάννης Καπελέρης, Ηλίας Μητσιος** και **Βασίλης Καμπάνης**. Από πλευράς Ο.Κ.Ε. μετείχαν η επιστημονική συνεργάτις κα **Μαρία Ιωαννίδου** και ο επιστημονικός σύμβουλος **Δρ Αθανάσιος Παπαϊωάννου**, που είχε και τον επιστημονικό συντονισμό της Επιτροπής. Από πλευράς Ο.Κ.Ε. παρείχε επίσης στήριξη η κα **Δήμητρα Λαμπροπούλου**, οικονομολόγος.

Η Γνώμη υιοθετήθηκε από την Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε. στις 9 Σεπτεμβρίου 2008, όπου ήταν παρόντα 33 μέλη της.

Τα βασικότερα σημεία της Γνώμης ήταν τα εξής:

1. Το πάγιο αίτημα όλων των παραγωγικών τάξεων για σταθερότητα του φορολογικού πλαισίου μένει και πάλι μετέωρο αφού ανατρέπεται ο προγραμματισμός που κάθε πολίτης και κάθε επιχείρηση δικαιούται να έχει.
2. Δεν προηγήθηκε κοινωνικός διάλογος. Το Εθνικό Συμβούλιο Φοροδιαφυγής που είχε συνεδριάσει στις 24 Ιουλίου 2008 είχε λάβει τη διαβεβαίωση ότι θα ξανασυνεδριάσει το Σεπτέμβριο για να συζητήσει τα φορολογικά μέτρα που θα εξαγγέλλονταν εν όψει της κατάρτισης του Προϋπολογισμού του 2009.
3. Ένα νομοσχέδιο με τόσο σημαντικές παραμέτρους στο εμπόριο, την παροχή υπηρεσιών, την επιχειρηματική δράση, την κεφαλαιαγορά κ.λπ. συνοδεύεται μόνο από την τυπική λογιστική έκθεση του Γ.Λ.Κ. και όχι και από μια έκθεση που θα εκτιμά τις συνέπειες που οι διατάξεις του θα έχουν σε καίριους κλά-

Γνώμη της Ο.Κ.Ε. επί του Σχεδίου Νόμου για την «Ενίσχυση της διαφάνειας του Κρατικού Προϋπολογισμού, έλεγχος των Δημοσίων Δαπανών, Μέτρα Φορολογικής Δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις»

δους της οικονομίας. Είναι ανάγκη να υπάρξει έκθεση αξιολόγησης των συνεπειών του νόμου σύμφωνα με τις αρχές της καλής διακυβέρνησης.

4. Το Σχέδιο Νόμου δε θα έπρεπε να επιχειρεί να αντιμετωπίσει έκτακτες δημοσιονομικές δυσχέρειες με πάγιο χαρακτήρα δυσμενείς μεταβολές στο φορολογικό καθεστώς. Οι έκτακτες συνθήκες πρέπει να αντιμετωπίζονται με έκτακτα μέτρα (π.χ. μία έκτακτη εισφορά) που θα έχουν πεπερασμένο χρονικό ορίζοντα. Μάλιστα, στη συγκεκριμένη περίπτωση, εκτός από τις μακροπρόθεσμες δυσμενείς μεταβολές στο φορολογικό σύστημα, επέρχονται, με τις τροπολογίες που εξαγγέλθηκαν στην προσπάθεια μείωσης των αδικιών του Σχεδίου Νόμου, ρωγμές στο σύστημα των εργασιακών σχέσεων, αφού για πρώτη φορά ο νομοθέτης αναγνωρίζει το παράνομο καθεστώς της απασχόλησης εργαζομένων με δελτίο παροχής υπηρεσιών, ενώ στην πραγματικότητα παρέχουν εξαρτημένη εργασία.

Στη συνέχεια, η Ο.Κ.Ε. προχώρησε στο σχολιασμό των βασικότερων διατάξεων του Σχεδίου Νόμου:

1. Κατάργηση του αφορολογήτου ορίου για τους ελεύθερους επαγγελματίες και τους εμπόρους (άρθρο 14)

Η αδιάκριτη αυτή επιβάρυνση με ένα ποσό έως και 1.050 Ευρώ όλων των φορολογουμένων αυτής της κατηγορίας με την επίκληση του φαινομένου της φοροδιαφυγής:

α) αποτελεί μια παραδοχή αδυναμίας καταπολέμησης της φοροδιαφυγής,

β) αντιβαίνει στην αρχή της ισότητας και της κοινωνικής δικαιοσύνης αφού επιβαρύνονται εξ ίσου άνθρωποι με διαφορετικό εισόδημα,

γ) παραβιάζει την επί δεκαετίες τηρούμενη αρχή ότι κάθε πολίτης δικαιούται ενός αφορολογήτου ορίου που θα του εξασφαλίζει αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης.

Επιπλέον δε, ενδέχεται το άδικο αυτό μέτρο να μην πετύχει ούτε τους εισπρακτικούς του στόχους γιατί θα δώσει κίνητρα φοροδιαφυγής με αρνητικές επιπτώσεις στον εισπραττόμενο Φ.Π.Α.

2. Περαιώση φορολογικών υποθέσεων (άρθρα 28-29)

Το Νοέμβριο του 2004 η Ο.Κ.Ε. είχε σχολιάσει θετικά την τότε διάταξη για περαίωση των φορολογικών υποθέσεων, τονίζοντας όμως ότι θα πρέπει στο άμεσο μέλλον να αναζητηθούν τρόποι διαπίστωσης και φορολόγησης του πραγματικού εισοδήματος των φορολογουμένων, όπως αυτό προκύπτει από τα φορολογικά τους βιβλία και στοιχεία, για να μη χρειάζονται τέτοιες ρυθμίσεις.

Δυστυχώς, σήμερα, τέσσερα χρόνια μετά, παρίσταται η ανάγκη να ληφθεί και πάλι αυτό το μέτρο που δεν ταιριάζει σε ένα σύγχρονο και δίκαιο φορολογικό σύστημα.

3. Ρύθμιση ληξιπρόθεσμων οφειλών (άρθρα 23-27)

Οι διατάξεις, που δεν εισάγονται για πρώτη φορά, δε συμβάλλουν στη δημιουργία φορολογικής συνείδησης. Αντίθετα δίνουν το λάθος μήνυμα, αποτρέποντας τους πολίτες από το να εκπληρώνουν εμπρόθεσμα τις ληξιπρόθεσμες οφειλές τους.

4. Ρυθμίσεις στη φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων (άρθρα 16-21)

Οι περισσότερες από τις ρυθμίσεις αυτές αποτελούν ένα ακόμη παράδειγμα ξαφνικής και πάγιας μεταβολής του φορολογικού πλαισίου στο όνομα έκτακτων δημοσιονομικών αναγκών και μάλιστα προς κατεύθυνση που εν πολλοίς είναι αντίθετη από τη μέχρι τώρα κατεύθυνση των φορολογικών νόμων των τελευταίων ετών.

Όπως ήδη τονίστηκε, τέτοια μέτρα θα πρέπει να λαμβάνονται μετά από εξαντλητικό διάλογο, να εκτιμώνται οι επιπτώσεις τους στην αγορά και βεβαίως να μην επηρεάζονται από πρόσκαιρες σκοπιμότητες (που θα έπρεπε να εξυπηρετούνται με προσωρινά μέτρα) αλλά από πάγιες αρχές, όπως α) ότι η φορολόγηση τέτοιου είδους εισοδήματος θα πρέπει να εντάσσεται στο συνολικό φορολογητέο εισόδημα του κάθε προσώπου, β) να αποφεύγονται ρυθμίσεις που επιτρέπουν την αναδρομική φορολόγηση των εισοδημάτων και γ) να δίνεται η δυνατότητα συμψηφισμού των ζημιών.

5. Κατάργηση Ειδικών Λογαριασμών (άρθρα 1-7)

Η Ο.Κ.Ε. κρίνει κατ' αρχήν θετικά την κατάργηση των ειδικών λογαριασμών και την ενσωμάτωσή τους στον κρατικό προϋπολογισμό.

Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ωστόσο ότι θα πρέπει:

- ▶ να εξαιρεθούν μόνο οι λογαριασμοί που σχετίζονται με θέματα εθνικής ασφάλειας,
- ▶ να είναι σαφές ότι δεν θα υπάρξουν αρνητικές παρενέργειες στις αποδοχές εργαζομένων,
- ▶ να προβλεφθούν εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης του Εθνικού Ταμείου Κοινωνικής Συνοχής για τα επόμενα χρόνια.

6. Οικονομικά των φορέων γενικής διακυβέρνησης (άρθρα 8-12)

Οι διατάξεις που αφορούν στην ενίσχυση της διαφάνειας των φορέων γενικής διακυβέρνησης κρίνονται, κατ' αρχήν, θετικά.

Ωστόσο, η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι:

- ▶ η κύρωση της διακοπής της κρατικής επιχορήγησης για τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας και τις δημόσιες μονάδες υγείας θα

βλάψει τους ασθενείς και τους εργαζόμενους, δηλαδή όσους δεν ευθύνονται. Αντ' αυτού, η κυβέρνηση μπορεί απλούστατα να αλλάξει τη διοίκηση που η ίδια διόρισε.

- ▶ ορισμένες από τις αρμοδιότητες της Διυπουργικής Επιτροπής θίγουν την αυτονομία των Ο.Τ.Α. επεμβαίνοντας σε θέματα ουσίας και όχι ελέγχου νομιμότητας.

Γνώμη Πρωτοβουλίας της Ο.Κ.Ε. με θέμα «Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2008-2010, στο πλαίσιο της Στρατηγικής της Λισαβόνας»

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.) ανέλαβε την έκδοση Γνώμης με θέμα «Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2008-2010, στο πλαίσιο της Στρατηγικής της Λισαβόνας», με βάση το άρθρο 4 του Νόμου 2232/1994, σύμφωνα με το οποίο «η Ο.Κ.Ε. μπορεί με δική της πρωτοβουλία να εκφράζει γνώμη και για άλλα θέματα κοινωνικοοικονομικής πολιτικής».

Η σχετική απόφαση ελήφθη από την Εκτελεστική Επιτροπή της Ο.Κ.Ε. και ορίστηκε Επιτροπή Εργασίας αποτελούμενη από την κα **Ζωή Λαναρά** και τους κ.κ. **Ιωάννη Στεφάνου, Νικόλαο Σκορίνη, Εμμανουήλ Ψαρουδάκη, Κωνσταντίνο Παπαντωνίου, Βασίλειο Ξενάκη, Νικόλαο Λιόλιο** και **Ιωάννη Σωτηρίου**.

Στις εργασίες της Επιτροπής, όπου

προήδρευσε ο κ. **Ι. Στεφάνου**, μετείχαν ως εμπειρογνώμονες οι κ.κ. **Αθανάσιος Πρίντσιπας, Νικόλαος Δασκαλάκης, Πέτρος Λινάρδος Ρυλμόν, Παναγιώτης Πέτρουλας, Φώτης Σκουλαρίκης** και **Αθανάσιος Ζεκεντές**. Από πλευράς Ο.Κ.Ε. μετείχαν οι επιστημονικές συνεργάτιδες **Δρ. Όλγα Αγγελοπούλου** και **Δρ. Αφροδίτη Μακρυγιάννη**, η οποία είχε και τον επιστημονικό συντονισμό της Επιτροπής. Ερευνητική στήριξη παρείχε από πλευράς Ο.Κ.Ε. η Υπεύθυνη Αρχείου-Βιβλιοθήκης κα **Βαρβάρα Γεωργοπούλου**.

Για τις θέσεις που διατυπώνει η Ο.Κ.Ε. στη Γνώμη αυτή βλ. ανωτέρω σελ. 4-7.

Γνώμη της Ο.Κ.Ε. επί της «Εθνικής Έκθεσης Στρατηγικής για την Κοινωνική Προστασία και την Κοινωνική Ένταξη 2008-2010»

Ο κ. Δημήτρης Κοντός, Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και ο κ. Χρήστος Πολυζωγόπουλος, Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε.

Στις 15 Σεπτεμβρίου 2008 ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας κ. **Δημήτρης Κοντός**, απέστειλε προς γνωμοδότηση στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Ο.Κ.Ε.) το τελικό σχέδιο της Εθνικής Έκθεσης Στρατηγικής για την Κοινωνική Προστασία και την Κοινωνική Ένταξη 2008-2010.

Η Εκτελεστική Επιτροπή της Ο.Κ.Ε. συνέστησε Επιτροπή Εργασίας αποτελούμενη από τις κυρίες **Ρένα Μπαρδάνη**, **Ζωή Λαναρά**, **Σοφία Δροσοπούλου**, και τους κ.κ. **Νικόλαο Σκορίνη**, **Κώστα Γκουτζαμάνη** και **Νικόλαο Λιόλιο**. Πρόεδρος της Επιτροπής ορίστηκε ο κ. Λιόλιος.

Την επιστημονική στήριξη στην Επιτροπή Εργασίας παρείχαν οι εμπειρογνώμονες κ.κ. **Κατερίνα Δασκαλάκη**, **Βάσια Μότσου**, **Κώστας Δημουλάς** και **Δρ. Γαβριήλ Αμίσης**. Τον επιστημονικό συντονισμό της Επιτροπής είχε η επιστημονική συνεργάτιδα της Ο.Κ.Ε. **Δρ. Όλγα Αγγελοπούλου**. Εκ μέρους της Ο.Κ.Ε. στήριξη παρείχε η κα **Δήμητρα Λαμπροπούλου**, οικονομολόγος.

Η Γνώμη της Ο.Κ.Ε. υιοθετήθηκε από την Ολομέλεια της 26ης Σεπτεμβρίου 2008 στην οποία παρόντα ήταν 34 μέλη της.

Στη συνεδρίαση παρέστη και πήρε το λόγο ο κ. Δημήτριος Κοντός, Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

Η Γνώμη της Ο.Κ.Ε. αφορά στο τελικό σχέδιο της Εθνικής Έκθεσης Στρατηγικής για την Κοινωνική Προστασία και την Κοινωνική Ένταξη 2008-2010, το οποίο θα υποβληθεί από την Ελληνική Κυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 30 Σεπτεμβρίου 2008. Ήδη η Ο.Κ.Ε. τον Ιούλιο του 2008 ολοκλήρωσε τη Γνώμη της υπ' αριθμόν 198 με τίτλο «Κατάρτιση Εθνικής Έκθεσης Στρατηγικής για την

Η Γνώμη αποτελείται από πέντε Κεφάλαια και ένα Παράρτημα, στο οποίο παρατίθενται τα περιεχόμενα της Έκθεσης.

Στο **Κεφάλαιο Α'** - **Γενικές Παρατηρήσεις** της Ο.Κ.Ε., συμπεριλαμβάνονται τα εξής:

- ▶ Οι περισσότερες παρεμβάσεις από αυτές που περιλαμβάνει η Έκθεση δεν συγκροτούν μία σαφή και επιχειρησιακά επεξεργασμένη στρατηγική με διατυπωμένους ποσοτικούς στόχους και χρονοπρογραμματισμό για την υλοποίησή τους.
- ▶ Καμία σχεδόν από τις προτάσεις που η Ο.Κ.Ε. είχε διατυπώσει στη Γνώμη της υπ' αριθμόν 198 δεν περιλήφθηκε στο τελικό σχέδιο της Έκθεσης.
- ▶ Δεν αποτυπώνεται μία συστηματική αποτίμηση και αξιολόγηση του τρόπου εφαρμογής και των αποτελεσμάτων που επήλθαν από τις παρεμβάσεις των προηγούμενων σχεδίων.

Κοινωνική Προστασία και την Κοινωνική Ένταξη», η οποία απαντούσε σε ερωτηματολόγιο του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας σε σχέση με το περιεχόμενο της Έκθεσης. Με τη Γνώμη αυτή η Ο.Κ.Ε. τοποθετήθηκε και επί του τελικού κειμένου της Εκθέσεως.

Στο **Κεφάλαιο Β'** για το πρώτο μέρος της Έκθεσης: **Κοινή Επισκόπηση**, η Ο.Κ.Ε. διατυπώνει παρατηρήσεις, οι οποίες αφορούν στην παράλειψη της Έκθεσης να αναφέρει: (α) υφιστάμενα προγράμματα για την πρόληψη και καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, (β) δράσεις για το συντονισμό των πολιτικών κοινω-

νικής προστασίας, (γ) πολιτικές του τομέα της πρόνοιας/κοινωνικής φροντίδας και (δ) τις διαδικασίες και τα όργανα που θα αναλάβουν την εφαρμογή της στρατηγικής διασύνδεσης με ΕΣΠΑ, ΕΠΜ και Βιώσιμη Ανάπτυξη.

Στο **Κεφάλαιο Γ΄ για το δεύτερο μέρος της Έκθεσης: Κοινωνική Ένταξη**, η Ο.Κ.Ε. παρατηρεί τα εξής:

- ▶ Η Έκθεση αναφέρεται στα επιχειρησιακά προγράμματα που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ και όχι στην κρατική παρέμβαση στον κοινωνικό τομέα.
- ▶ Η ίδια η Έκθεση αναγνωρίζει το υψηλό ποσοστό φτώχειας που υπάρχει στη χώρα παρά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις. Παράλληλα, η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει τη διαρκή χειροτέρευση της αγοραστικής δύναμης και του βιοτικού επιπέδου του πληθυσμού με την πάροδο των χρόνων.
- ▶ Ο στόχος της απασχόλησης καλώς επιδιώκεται, αλλά θα πρέπει εκτός από στατιστικές επιδιώξεις να υπάρχει και διασφάλιση των προϋποθέσεων βελτίωσης του βιοτικού επιπέδου των απασχολούμενων.
- ▶ Η Έκθεση δεν αναφέρεται στην πραγματοποίηση της οργανωτικής αναβάθμισης των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης.
- ▶ Η Έκθεση δεν κάνει αναφορά στην καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας.

- ▶ Οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης δεν είναι τόσο αποτελεσματικές ώστε να επιτυγχάνουν ουσιαστική μείωση της ανεργίας ή να βελτιώνουν το επίπεδο διαβίωσης των απασχολούμενων.
- ▶ Ορισμένες ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης, με χαρακτηριστικό παράδειγμα τα προγράμματα stage, έχουν αντικοινωνικά αποτελέσματα (έλλειψη ασφάλισης, χαμηλές αμοιβές).
- ▶ Οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης, για να είναι αποδοτικές και για να συμβάλουν στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των αποδεκτών τους, θα πρέπει να εξασφαλίζουν την πρόσβαση σε ποιοτική απασχόληση και να συνυπάρχουν με ένα αποτελεσματικό σύστημα κοινωνικής προστασίας.

Θετική είναι η αναφορά στην καταπολέμηση της σχολικής διαρροής και στην πρόωρη εγκατάλειψη από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Στο **Κεφάλαιο Δ΄ - Συντάξεις**, η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει ότι οι προτάσεις που διατύπωσε στη Γνώμη της υπ' αριθμόν 198 –όπως η πρόταση για την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας, καθώς και της εισφοροδιαφυγής, η νομοθετική αύξηση των κατώτατων ορίων συντάξεων ώστε να υπερβαίνουν τουλάχιστον το στατιστικό όριο της φτώχειας και η λήψη μέτρων που θα μειώσουν τον αριθμό των φτωχών συνταξιούχων– δεν λήφθηκαν υπόψη.

Παράλληλα, η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει ότι το ζήτημα των βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελμάτων είναι ιδιαίτερος σοβαρό και θα έπρεπε να αντιμετωπιστεί με επιστημονικά και ασφαλιστικά κριτήρια στη βάση της επικαιροποίησης των συνεπειών των ΒΑΕ και της αντιμετώπισής τους με προληπτικές πολιτικές ώστε οι αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία των εργαζομένων να περιορίζονται στο ελάχιστο.

Τέλος, στο **Κεφάλαιο Ε΄ - Υγεία και Μακροχρόνια Φροντίδα**, η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει τις υφιστάμενες στα πεδία αυτά υστερήσεις, πολλές εκ των οποίων αναφέρει και η ίδια η Έκθεση. Πρόκειται για:

- ▶ Τα προβλήματα συντονισμού των δύο συστημάτων, υγείας και μακροχρόνιας φροντίδας.
- ▶ Την αποσπασματικότητα στο σχεδιασμό και την έλλειψη ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδιασμού για την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας.
- ▶ Τη σημαντική καθυστέρηση της συγκρότησης της Επιτροπής Προμηθειών Υγείας.
- ▶ Την παράλειψη αναφοράς συγκεκριμένων στοιχείων για το «εθνικής εμβέλειας έργο πληροφορικής στο χώρο της υγείας» που υπάρχει πρόβλεψη να δημιουργηθεί.
- ▶ Την ανάγκη να ληφθούν μέτρα για τον εξορθολογισμό της χρηματοδότησης για την αντιμετώπιση των ελλειμμάτων των νοσοκομείων και για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας και αποδοτικότητας του συστήματος υγείας.
- ▶ Τα προβλήματα πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη.
- ▶ Τις υστερήσεις στο πεδίο της ποιότητας και της ασφάλειας των υπηρεσιών υγείας.
- ▶ Την έλλειψη προόδου στη μελέτη του θέματος για τα περιθώρια εξοικονόμησης πόρων μεγάλα για το υγειονομικό σύστημα της Ελλάδας.
- ▶ Τη μη εφαρμογή στην πράξη των μέτρων για την αντιμετώπιση των ελλείψεων σε υπηρεσίες και σε εξειδικευμένες δομές μακροχρόνιας φροντίδας.

Στις 3 Οκτωβρίου 2008, ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών κ. Γιώργος Αλογοσκούφης απέστειλε προς γνωμοδότηση στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Ο.Κ.Ε.) το Σχέδιο Νόμου με θέμα «Προστασία των δανειοληπτών και άλλες διατάξεις».

Η Εκτελεστική Επιτροπή της Ο.Κ.Ε. συνέστησε Επιτροπή Εργασίας αποτελούμενη από την κα **Μαργαρίτα Ζούλοβιτς** και τους κ.κ. **Νίκο Σκορίνη**, **Γιάννη Πούπκο**, **Φίλιππο Ταυρή** και **Νίκο Λιόλιο**. Πρόεδρος της Επιτροπής ορίστηκε ο κ. Λιόλιος.

Στις εργασίες της Επιτροπής Εργασίας μετείχαν ως εμπειρογνώμονες η κα **Αθηνά Μανίκα** και ο κ. **Δημήτρης Σπυράκος**, δικηγόροι. Από πλευράς Ο.Κ.Ε. μετείχαν η επιστημονική συνεργάτιδα **Δρ. Όλγα Αγγελοπούλου** και ο επιστημονικός σύμβουλος **Δρ. Αθανάσιος Παπαϊωάννου**, που είχε και τον επιστημονικό συντονισμό της Επιτροπής. Ερευνητική στήριξη παρείχε η κα **Βαρβάρα Γεωργοπούλου**, υπεύθυνη Αρχείου και Βιβλιοθήκης της Ο.Κ.Ε.

Η Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε. που συνεδρίασε στις 7 Νοεμβρίου και στην οποία παρέστησαν 38 μέλη της, υιοθέτησε το τελικό κείμενο της Γνώμης.

Τα βασικότερα σημεία αυτής ήταν τα εξής:

Το Σχέδιο Νόμου αξιολογείται θετικά αφού επιχειρεί να παρέμβει σε υπαρκτά προβλήματα της διαδικασίας είσπραξης των ληξιπρόθεσμων οφειλών από δάνεια και συγκεκριμένα:

- α) στην εκποίηση ακινήτων μέσω πλειστηριασμού σε τιμές κάτω από την πραγματική τους αξία με αποτέλεσμα να βλάπτονται τόσο οι οφειλέτες όσο και οι δανειστές τους,
- β) στην κατάσχεση μισθών και συντάξεων ακόμη και κατά το μέρος που είναι απαραίτητες για την ικανοποίηση βασικών βιοτικών αναγκών του οφειλέτη,
- γ) στην εκποίηση της μοναδικής κατοικίας του οφειλέτη για ποσά το ύψος των οποίων βρίσκεται σε προφανή δυσαναλογία με την οικονομική και κοινωνική βλάβη που υφίσταται ο δανειολήπτης που βλέ-

Γνώμη της Ο.Κ.Ε. επί του Σχεδίου Νόμου «Προστασία των δανειοληπτών και άλλες διατάξεις»

πει να εκποιείται η μοναδική του κατοικία.

Η Ο.Κ.Ε. επεσήμανε πως οι διατάξεις του Σχεδίου Νόμου θα συμβάλουν σε μια διόρθωση των προαναφερθέντων προβλημάτων προς όφελος των δανειοληπτών αλλά και, ως προς ορισμένα σημεία, και των ιδίων των δανειστών.

Θα πρέπει όμως και το ίδιο το Δημόσιο να θέσει ορισμένους περιορισμούς στη δυνατότητά του να προβαίνει σε κατάσχεση ακινήτων που αποτελούν τη μοναδική κατοικία των οφειλετών, περιορισμοί που θα συνδέονται με ένα κατώτατο όριο οφειλής, κατά τα πρότυπα της διάταξης του άρθρου 5 του Σχεδίου Νόμου.

Επιπλέον, η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι τα μέτρα αυτά θα πρέπει να συνοδευτούν και από μία επανεξέταση συνολικά του ρυθμιστικού πλαισίου για το δανεισμό καταναλωτών (όπως η έγκαιρη και έγκυρη ενημέρωση των υποψήφιων δανειοληπτών, η εφαρμογή των αρχών του λεγόμενου «υπεύθυνου δανεισμού», η μείωση του κόστους των διαδικασιών της αναγκαστικής εκτέλεσης, η εφαρμογή των πορισμάτων της νομολογίας που αφορούν στους καταχρηστικούς όρους των συμβάσεων κ.λπ.).

Από τις κατ' άρθρον παρατηρήσεις της Γνώμης, επισημαίνονται οι ακόλουθες:

- α) Θα πρέπει να καθιερωθεί ένα χρηματικό ποσό που θα είναι ακατάσχετο σε περιπτώσεις κατασχέσεων σε τραπεζικούς λογαριασμούς και για τους έμπορους και ελεύθερους επιτηδευματίες.
- β) Θα πρέπει να εξεταστεί η περίπτωση αύξησης του ορίου κάτω από το οποίο είναι δυνατή η κατάσχεση, σε περίπτωση ύπαρξης συζύγου άνευ δικού του/της εισοδήματος και τέκνων.
- γ) Η προθεσμία των 15 ημερών για την ανακοπή σε περίπτωση που επιδιώκεται ο πλειστηριασμός της μοναδικής κατοικίας για χρέη από καταναλωτικά δάνεια και πιστωτικές κάρτες έως 20.000 ευρώ κρίθηκε ανεπαρκής και προτάθηκε να συνδέεται η σχετική προθεσμία με την ημέρα του πλειστηριασμού και συγκεκριμένα να λήγει 5 ημέρες πριν από αυτόν.
- δ) Τέλος, τονίσθηκε ότι θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα για την περίπτωση διαζευγμένων ζευγαριών όπου ανήλικα τέκνα διαμένουν σε κατοικία που ανήκει στον οφειλέτη χωρίς να είναι η δική του κατοικία αλλά του/της διαζευγμένου/ης συζύγου.

Γνώμη Πρωτοβουλίας της Ο.Κ.Ε.

«Δείκτες Παρακολούθησης του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων 2005-2008 - Αποτίμηση εξελίξεων»

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.) ανέλαβε την έκδοση Γνώμης με θέμα «Δείκτες Παρακολούθησης του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων 2005-2008 - Αποτίμηση εξελίξεων», με βάση το άρθρο 4 του Νόμου 2232/1994, σύμφωνα με το οποίο «η Ο.Κ.Ε. μπορεί με δική της πρωτοβουλία να εκφράζει γνώμη και για άλλα θέματα κοινωνικοοικονομικής πολιτικής».

Την Επιτροπή Εργασίας που επεξεργάστηκε τη Γνώμη αποτελούσαν η κα **Ζωή Λαναρά** και οι κ.κ. **Ιωάννης Στεφάνου**, **Κωνσταντίνος Παπαντωνίου**, **Χαράλαμπος Κεφάλας**, **Νικόλαος Σκορίνης**, **Βασίλειος Ξενάκης**, **Νικόλαος Λιόλιος**, **Ιωάννης Σωτηρίου**. Πρόεδρος ορίστηκε ο κ. Στεφάνου.

Στην Επιτροπή μετείχαν ως εμπειρογνώμονες τα μέλη της επιστημονικής ομάδας του Παρατηρητηρίου Πολιτικών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη κ.κ. **Πέτρος Λινάρδος Ρυλμόν**, **Φώτης Σκουλαρίκης**, **Αθανάσιος Πρίντσιπας**, **Νικόλαος Δασκαλάκης**, **Παναγιώτης Πέτρουλας** και **Αθανάσιος Ζεκεντές**. Από πλευράς Ο.Κ.Ε. μετείχε η επιστημονική συνεργάτις **Δρ. Αφροδίτη Μακρυγιάννη**, η οποία είχε και τον επιστημονικό συντονισμό της Επιτροπής. Ερευνητική στήριξη παρείχε από πλευράς Ο.Κ.Ε. η Υπεύθυνη Αρχείου - Βιβλιοθήκης κα **Βαρβάρα Γεωργοπούλου**.

Η Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε. υιοθέτησε το τελικό κείμενο της Γνώμης στη συνεδρίαση της **21 Ιουλίου 2008**, όπου παρέστησαν 33 μέλη της.

Τα βασικά σημεία της Γνώμης έχουν ως εξής:

Στην **Εισαγωγή** της Γνώμης αυτής, η Ο.Κ.Ε. συνοψίζει τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τη μελέτη των δεικτών παρακολούθησης της Στρατηγικής της Λισαβόνας:

- ▶ συνεχίζεται η τάση επιδείνωσης της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας,
- ▶ η ερευνητική δραστηριότητα παραμένει σε πολύ χαμηλά επίπεδα, καθώς και η καινοτομική δραστηριότητα των επιχειρήσεων,

- ▶ οι δαπάνες για την αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού συνεχίζουν να είναι χαμηλές, ειδικά για τις πολιτικές απασχόλησης και τη διαβίου μάθησης,

- ▶ η κοινωνική συνοχή δεν βελτιώνεται,

- ▶ διευρύνονται οι εισοδηματικές ανισότητες,

- ▶ στη δημόσια διοίκηση δεν διαφαίνονται αλλαγές σε ζητήματα βάθους όπως η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού (αξιοκρατία, επιμόρφωση, συστήματα αμοιβών), η διαδικασία αξιολόγησης των κανονιστικών ρυθμίσεων, η διαφθορά και η αποτελεσματική οργανωτική της διοίκησης,

- ▶ ένα σημαντικό μέρος από τη μείωση του ποσοστού ανεργίας οφείλεται στην επέκταση των ευέλικτων μορφών απασχόλησης,

- ▶ δεν είναι ικανοποιητικές οι εξελίξεις των δεικτών που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος.

Στα προαναφερόμενα που προκύπτουν ως διαπιστώσεις από την ανάλυση των πλέον πρόσφατων διαθέσιμων τιμών όσον αφορά στους δείκτες η Ο.Κ.Ε. οφείλει να προσθέσει και να επισημάνει τα ακόλουθα:

- ▶ Τη μεταστροφή της διεθνούς οικονομικής συγκυρίας η οποία ήδη επέφερε δραστηκή επιδείνωση στις τιμές των βασικών δεικτών, παρά το γεγονός ότι αυτή δεν έχει ακόμα καταγραφεί. Η επιβράδυνση της παγκόσμιας και της ευρωπαϊκής οικονομίας επηρεάζει αναπόφευκτα τους ρυθμούς μεγέθυνσης της ελληνικής οικονομίας, με αρνητικά πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα σε όλα τα μακροοικονομικά μεγέθη.

- ▶ Ο ρυθμός αύξησης των τιμών που ήταν ήδη υψηλότερος σε σύγκριση με την Ε.Ε., ακολουθεί μια αυξητική πορεία που ανακατανέμει τα εισοδήματα, επηρεάζοντας αρνητικά το βιοτικό επίπεδο των μισθωτών και τα επίπεδα της φτώχειας, αλλά και

την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας.

Η αύξηση των τιμών του πετρελαίου και η επιτακτική ανάγκη αντιμετώπισης των κλιματικών αλλαγών με περιορισμούς στην κατανάλωση ορυκτών καυσίμων θα οδηγήσουν σε αλλαγές του καταναλωτικού προτύπου και στην εμφάνιση νέων ανισοτήτων, ως προς την πρόσβαση στην ενέργεια, τη θέρμανση, αλλά και σε ενεργειοβόρες υπηρεσίες.

Στο **Κεφάλαιο Α'** με τίτλο «Γενική Αξιολόγηση», η Ο.Κ.Ε. παραθέτει τις τιμές των 14 διαρθρωτικών δεικτών της Στρατηγικής της Λισαβόνας για την Ελλάδα, όπως παρουσιάστηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην ετήσια έκθεσή της προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, και προβαίνει στην εξαγωγή συμπερασμάτων που προκύπτουν από την αξιολόγησή τους. Στη συνέχεια, η Ο.Κ.Ε. καταγράφει τα διαρθρωτικά ζητήματα που προκύπτουν μέσα από τη διαδικασία παρακολούθησης και αξιολόγησης των εξελίξεων, αναφορικά με την εφαρμογή του Ε.Π.Μ.

Το **Κεφάλαιο Β'** με τίτλο «Παρακολούθηση των δεικτών που αφορούν την υλοποίηση του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων» παρουσιάζει τις βασικές εξελίξεις που σημειώνονται στους τομείς προτεραιότητας του Ε.Π.Μ., μέσω ενός συστήματος δεικτών, που έχει αναπτύξει και συντονίζει το Παρατηρητήριο Πολιτικών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη της Ο.Κ.Ε., και αποτελείται από τους βασικότερους δείκτες παρακολούθησης της πορείας των μεταρρυθμιστικών δράσεων και των επιπτώσεών τους στους τομείς στόχευσης της Λισαβόνας.

Στο **Παράρτημα** της Γνώμης αυτής παρατίθενται οι πίνακες των δεικτών που καταγράφει και παρακολουθεί το Παρατηρητήριο Πολιτικών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά τους δείκτες παρακολούθησης και γενικότερα με το έργο του Παρατηρητηρίου Πολιτικών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη μπορεί να αναζητήσει ο αναγνώστης στην ιστοσελίδα www.okeobservatory.gr

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Αμβρ. Φραντζή 9, 117 43 Αθήνα · Τηλ.: 210 9249510-2, Fax: 210 9249515
<http://www.oke-esc.eu>, e-mail: sec@oke-esc.eu, ipr@oke-esc.eu